

bONUM PUBLICUM

06

„IGAZI OKTATÓI-KUTATÓI
KÖZÖSSÉGET SZERETNÉK”
Interjú Dr. Koller Boglárkával,
a NETK új dékánjával

11

DIPLOMAOSZTÓ
2016

49

„EZ LESZ BUDAPEST
LEGSZEBB EGYETEMI
CAMPUSA”

TANÉVNYITÓ ÜNNEPSÉG

2016. szeptember 5.

Ünnepi beszédet mond Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter

31

Augusztus 20. az egyik legjelentősebb magyar nemzeti ünnep. Egyetemünk számára is kiemelt fontosságú, mert ezen a napon kerül sor a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar végzős hallgatóinak tisztavató ünnepségére. Ezzel a nappal kezdődik életük igazi kihívása, tényleges megmérettetése.

06

„Igazi oktatói-kutatói
közösséget szeretnék”

Interjú Dr. Koller Boglárkával,
a NETK új dékánjával

17

Lakossági fórum
a Ludovika Campus
beruházásról

22

Magyarországon nem lehet
népszavazás az EU-tagságról

27

„Európa tőlünk tanulta
a szakmát”
68 éve a rendőrség szolgálatában

TARTALOM 2016. JÚLIUS

02 MOZAIK

06 „IGAZI OKTATÓI-KUTATÓI KÖZÖSSÉGET
SZERETNÉK” - INTERJÚ DR. KOLLER
BOGLÁRKÁVAL, A NETK ÚJ DÉKÁNJÁVAL

11 DIPLOMAOSZTÓ 2016

17 LAKOSSÁGI FÓRUM A LUDOVIKA CAMPUS
BERUHÁZÁSRÓL

19 A NATO SZEREPE A GLOBÁLIS TÉRBEN

22 MAGYARORSZÁGON NEM LEHET NÉPSZAVAZÁS AZ
EU-TAGSÁGRÓL

25 MEGÚJUL A KÖZIGAZGATÁS KÉPZÉSI RENDSZERE

27 „EURÓPA TŐLÜNK TANULTA A SZAKMÁT” - 68 ÉVE
A RENDŐRSÉG SZOLGÁLATÁBAN

31 „NINCSE FÉLNI VALÓNK, MERT BŐVEN VAN
ÚTRAVALÓNK” - KÉSZÜLŐDÉS A TISZTAVATÁSRA

35 VILÁGTALÁLKOZÓ BUDAPESTEN: FÓKUSZBAN AZ
OKTATÁS

39 „HELYRETELNI A KIZÓKKENT IDŐT” - EGYED
ISTVÁNRA EMLÉKEZTEK A LUDOVIKÁN

42 DIGITÁLIS ÍRÁSTUDATLANSÁG

44 „SZORONGÁS AZ, AMIKOR ÚGY FÉLÜNK, HOGY
A KÖZVETLEN OK NINCSE JELEN”

47 „AKI AZ ELMÚLÁSON KESEREG, ELFECSERLI AZ
ÉLETÉT” - FEJLŐDÉSRÉGÉNY SZÜLETETT
AFGANISZTÁNBAN

49 „EZ LESZ BUDAPEST LEGSZEBB EGYETEMI
CAMPUSA”

53 A MAGÁTÓL ÉRTETŐDŐ IGAZSÁGOK ÜNNEPE

56 AJÁNLÓ

Déli nyitás

Közös kutatási programok, konferenciák és fórumok szervezését, valamint közös kurzusok indítását is lehetővé teszik azok a megállapodások, amelyeket két etióp egyetemmel kötött a Nemzeti Közszolgálati Egyetem. Az Ethiopian Civil Service Universityvel való együttműködés elsősorban az Erasmus+ program kiterjesztését teszi lehetővé, míg a Mekelle Universityvel alapvetően a közigazgatás-tudomány, a közalkalmazotti továbbképzés, a kutatás és a publikálás terén kíván együttműködni az NKE. Az aláírás alkalmával elhangzott, hogy a keretmegállapodások állomásai annak a nemzetköziesítési projektnek, amelynek részeként az NKE az Erasmus+,

illetve a Stipendium Hungaricum mobilitási csomagokra támaszkodva külföldi diákokat is fogad. Dr. Kis Nobert továbbképzési és nemzetközi rektorhelyettes úgy fogalmazott: „Az NKE elkötelezett híve az együttműködésnek, hiszen azokat a problémákat, amelyek mindenkit érintenek, közös erővel sokkal könnyebb megoldani.” Az 1995-ben alapított Ethiopian Civil Service University Addisz-Abebában található, s az állami és regionális szintű közszolgák képzésével foglalkozik. Az etióp fővárostól mintegy 800 kilométerre fekvő Mekelle University jelenleg hét karral és nyolc intézettel működik, amelyeken keresztül 90 alapszintű és 70 posztgraduális képzési programot kínál.

Egyetemek nélkül nincs gazdasági fejlődés

Az egyetemek gazdasági fejlődésben betöltött nélkülözhetetlen szerepére hívta fel a figyelmet Lepsényi István, a Nemzetgazdasági Minisztérium gazdaságfejlesztésért és -szabályozásért felelős államtitkára a Debreceni Egyetemen tartott, Tudásközpontok és a gazdaság című konferencián. Lepsényi István az Irinyi-tervet bemutató előadásában az egyetemek szerepét hangsúlyozta a kis- és középvállalkozások versenyképességének javításában. Azt mondta, hogy az európai országok közül ugyan Magyarország a második helyen áll Németország mögött a magas hozzáadott értéket képviselő termékek exportjában, de ezt az eredményt a járműgyártáson keresztül értük el. Az innovatív iparfejlesztést támogató Irinyi-terv célkitűzése, hogy 2023-ig a jelenlegi 23-ról 30 százalékra növekedjen az ipar aránya Magyarországon. Lepsényi István a további célok között említette az iparszerkezet átalakítását, a járműipartól való függőség csökkentését, valamint új, innovatív technológiák bevezetését.

Új alapokon az önkéntes tartalékos rendszer

Újjászervezik a Magyar Honvédség tartalékos rendszerét és új alapokra helyezik a kiképzést – mondta dr. Simicskó István honvédelmi miniszter Szentendrén, az MH Altiszti Akadémián tartott sajtótájékoztatón. A szentendrei laktanyában egy új, „képezd a kiképzőt” jellegű módszertani foglalkozássorozat kezdődött június közepén, amelynek célja, hogy a jövő önkéntes tartalékosainak leendő kiképzői a megújuló rendszer követelményeinek megfelelően felkészülhessenek. „A célunk az, hogy területi elven – a területi védelmet visszaemelve a biztonsági gondolkodásunkba – újjászervezzük a Magyar Honvédség tartalékos rendszerét” – mondta Simicskó István. A miniszter hozzátette: „Azt szeretnénk, hogy mind a 197 járásban legyenek tartalékos alegységek, amelyek baj esetén, hadra foghatók, és segítik a rendőrség, valamint a hivatásos és a szerződéses állomány munkáját.” Simicskó István azt is hangsúlyozta, hogy a Magyar Honvédségben fontos az átjárhatóság, miáltal az önkéntes tartalékosok számára elérhetővé válik, hogy szerződéses vagy hivatásos állományban folytathassák a haza szolgálatát. Arra számítanak, hogy a megújuló tartalékos rendszerrel formálhatóvá válik a közgondolkodás, a fiatalok körében pedig megerősödik a hazaszeretet. Az MH Altiszti Akadémián megrendezett módszertani kiképzést követően a megalakuló kiképzőszázadok leendő kiképzői összesen tíz megyében – a Magyar Honvédség helyőrségeiben – kezdik meg a munkát. Ők foglalkoznak majd az újonnan bevonuló önkéntes tartalékosokkal.

Tanulmánykötet a világválság jogi és pénzügyi következményeiről

„A most megjelent könyvet igazán aktuálissá tették a Brexittel kapcsolatos fejlemények: Nagy-Britannia döntésének nyomán újfent át kell tekinteni az uniós és a nemzeti rendelkezések összeférhetőségét, továbbá az EU-ból való kilépéssel kapcsolatban meg kell vizsgálni a Lisszaboni Szerződés 50. cikkelyét” – fogalmazott dr. Koller Boglárka azon a könyvbemutatón, amelyet június 24-én rendeztek az Orczy

Úti Kollégium multimédiás termében. A NETK dékánja szerint A gazdasági világválság hatása egyes jogi intézményekre Magyarországon és az Európai Unióban című kötet nem egyszerűen egy újabb válságértékelő könyv, hanem hiánypótló mű, hiszen a válság kérdését egyidejűleg dolgozza fel jogi és közgazdasági szempontból. A kiadványban az NKE oktatói és kutatói a többek között a válság szabályozási környezetre gyakorolt hatásait mutatják be, de olvashatunk arról is, hogy a tagállami igazságszolgáltatási rendszerek hogyan birkóztak meg a válság által teremtett kihívásokkal, és szó esik a fizetésképtelenség új megközelítéséről is.

Rendvédelmi tagozat alakult az RTK-n

A július elsejétől működő Rendvédelmi Tagozat feladata, hogy biztosítsa a döntéshozói, illetve alkalmazkodóképességgel, intellektuális fegyvellemmel rendelkező, a tisztai etikát és viselkedést ismerő, azt alkalmazni tudó, önmagukkal és a környezetükkel szemben egyaránt igényes tisztjelöltek nevelését. A Rendvédelmi Tagozat megalakulását történelmi jelentőségű pillanatként nevezte a kar életében dr. habil. Boda József nb. vezérőrnagy, dékán. A Rendészeti Nevelési és Kiképzési Intézet állománya mindig is kiemelt figyelmet fordított arra, hogy a hallgatók elsajátítsák és magukénak vallják a rendvédelmi szervek tisztjeitől elvárt magasabb erkölcsi értékeket, magatartásformákat. Idén szeptembertől a rendészeti képzésben részt vevő hallgatók tisztjelölti jogállásban kezdik meg tanulmányaikat. Ez elsősorban a tiszt pálya való felkészülést, a tanulást, másodsorban pedig a törvényben meghatározott szolgálati feladatok teljesítését jelenti. A hivatásos pályára készülő hallgatók már a képzési időszakban is szorosabb kapcsolatban állnak az őket foglalkoztatni kívánó rendvédelmi szervezetekkel, már ekkor kialakul a hivatásos életpálya iránti elköteleződés, a hivatással együtt járó életviszonyok elfogadása és az azokkal való azonosulás.

A Ludovikán választották újra az MRK elnökét

Továbbra is prof. dr. Bódis József, a Pécsi Tudományegyetem rektora vezeti a Magyar Rektori Konferencia (MRK) munkáját. A szervezet elnökválasztó plenáris ülésére a Nemzeti Közszerológálati Egyetem Ludovika Főépületének dísztermében került sor. Házigazdaként Prof. Dr. Patyi András szólt arról, hogy a Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémia alapítása után folyamatosan megvolt az átjárhatóság a katonai és a civil hivatásrendek között, de például a művészeti vagy az idegen nyelvi képzés is meghatározó volt a ludovikások életében. „Ezt a multidiszciplináris szemléletet szeretnénk az NKE-n is továbbvinni, és büszkén viselni az egykori akadémia jelmondatát: »A hazáért mindhalálíg!«” – mondta az NKE rektora. Ezt követően prof. dr. Bódis József, az MRK elnöke számolt be a szervezet elmúlt két évének eredményeiről, majd sor került az elnök és a társelnök megválasztására.

Az MRK tagjai 180 igen és 1 tartózkodó szavazat mellett ismét Bódis Józsefet, választották meg a szervezet elnökének. Az MRK társelnöke Földesi Péter, a Széchenyi István Egyetem rektora lett.

Kötelező az e-bíróság használata

Mostantól már kötelező az elektronikus kapcsolattartás az újonnan induló polgári, gazdasági, munkaügyi és közigazgatási bírósági peres ügyekben a jogi képviselővel eljáró felek, a gazdálkodó szervezetek, a közigazgatási szervek és a bíróságok számára – olvasható az Országos Bírósági Hivatal (OBH) honlapján, ahol a július elsején hatályba lépő szabályozás lényegét ismertetik. Továbbra sem kötelező, csupán választható az elektronikus kapcsolattartás a személyesen – tehát jogi képviselő nélkül – eljáró természetes személyeknek, viszont nem alkalmazható végrehajtási ügyekben. Ugyanakkor az egyéni vállalkozók – miután gazdálkodó szervezetnek minősülnek – csak elektronikus úton járhatnak el bírósági peres ügyekben. Az elektronikus bírósági kapcsolattartáshoz szükséges űrlapok a www.birosag.hu internetes oldalon található, és papíralapon nem nyújthatók be, kizárólag elektronikusán. Az űrlapok esetleges módosításáról az OBH a honlapon hét nappal a közzététel előtt ad tájékoztatást, és a módosított űrlap közzétételét követően tizennégy napig jelzi a változást, ezért fontos a használni kívánt űrlap frissítése – figyelmeztetett a hivatal. További információ: <http://birosag.hu/obh>

Közös felelősség a Duna kincseinek megőrzése

A nemzetközi Duna-nap erősíti a dunai szolidaritás gondolatát: rávilágít arra, hogy bár a dunai országok kultúrája és történelme különböző, meg kell osztanunk a felelősséget az értékes vízkészlet és a természeti kincsek megőrzése érdekében – mondta Hoffmann Imre egy budapesti rendezvényen. A BM helyettes államtitkára kiemelte, hogy a Duna-medence Európa második legnagyobb vízgyűjtője, amely a legnemzetközibb folyam: a vízgyűjtő területén 19 ország osztozik, 10 országon folyik keresztül és 80 millió – kulturális, nyelvi

és történelmi szempontból sokféle – embert kapcsol össze. A Duna és a kapcsolódó ökológiai rendszerek nagy értéket képviselnek környezeti, gazdasági, történelmi és szociális értelemben egyaránt, ugyanakkor folyamatos terhelésnek vannak kitéve az emberi tevékenység következtében – jegyezte meg, majd hozzátette: Magyarország sokat tesz a Duna védelméért, ezt a célt szolgálták az ivóvízminőség-javító, valamint a szennyvízelvezetési és -kezelési programok. Így csökkenteni lehet a folyam terhelését.

Folytatódik a bürokrácia csökkentése

A bürokrácia csökkentése érdekében ősszel újabb törvények megváltoztatásába fog a kormány, akár százas nagyságrendben is – mondta a Miniszterelnökséget vezető miniszter Zalaegerszegen, a közszolgálati tisztviselők napja alkalmából tartott ünnepségen. Lázár János emlékeztetett arra, hogy korábban százötven törvényt módosítottak a bürokráciacsökkentés érdekében, nyáron pedig minden, a kormányablakokhoz érkező ügyfe-

let szeretnének megkérdezni arról, mi a véleménye a kormányablaki ügyintézésről és milyen meglátásai vannak a bürokrácia további redukálása kapcsán. Kiemelte, az EU-s pénzek, az építésügy és az adóügyek esetében további egyszerűsítésekre van szükség. A miniszter hozzátette: idén ötmillió magyar választópolgár fordult a járási hivatalokhoz, a kormányablakokhoz és a kormányhivatalokhoz. A területi közigazgatás

reformjáról Lázár János azt mondta: 1873 óta nem történt ekkora változás a közigazgatásban. Egyszerű, gyors, könnyen irányítható területi közigazgatást hoztak létre, ami erősíti az államot. Kitért arra, hogy folyamatosan növelnék ezerre, majd kétezerre a járási hivatalok kormányablakaiban intézhető ügyek számát. Lázár János hozzátette: fontos lenne, hogy az emberek az adóügyeiket is intézhessék a kormányablaknál.

„Igazi oktatói-kutatói közösséget szeretnék”

Interjú Dr. Koller Boglárkával,
a NETK új dékánjával

SZÖVEG: SZÖÖR ADÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Dr. Koller Boglárkát, a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar (NETK) korábbi nemzetközi és tudományos dékánhelyettesét választották meg három évre a kar élére. A NETK új dékánja szeretné az oktatókat, kutatókat egy igazi közösségé formálni, valamint a nemzetközi doktori iskola megalapítását is szorgalmazza. Mindezek szerint erősíthetik a kar hazai és nemzetközi presztízsét is.

○ Egy kicsit rendhagyó módon, nem egyetemi ügyekkel kezdjük a beszélgetést. Ennek apropója pedig nem más, mint a napokban lezajlott brit népszavazás eredménye, amely Nagy-Britannia kilépését jelenti az Európai Unióból. Jól gondolom, hogy egy európai integrációval foglalkozó szakember számára ez felér egy földindulással?

Koller Boglárka: Így van, de nemcsak a szakember, hanem a hétköznapi polgár is érezhet így. Aznap reggel, amikor nyilvánvalóvá vált, hogy a kilépést támogatók kerültek fölénybe a népszavazáson, felhívtam ír barátnőmet, akinek a férje egyébként angol és mindketten a londoni Cityben dolgoznak, hogy vajon ők hogyan vélekednek a referendum eredményéről. A barátnőm a „total disaster” (teljes földindulás) kifejezést használta az esemény leírására. Az Egyesült Királyság megosztott a kérdésben, és ez a generációk, a nemzeti törésvonalak és a vidék-London

dimenziókban is világosan kirajzolódott. Bár még sok kérdés tisztázatlan, és az is bizonyos, hogy nem egyik napról a másikra történnek majd a változások, 2016. június 23. mindenképpen egy új Európát jelent számunkra is. Érdekes megvizsgálni David Cameron szerepét is. A Brexithez vezető út egyik fontos állomása volt, amikor a brit kormányfő 2012-ben kezdeményezte hazája és az Európai Unió kompetencia-felülvizsgálatát. 2013-ban azután taktikai húzásként – az azóta már elhíresült Bloomberg-beszédben – ígéretet tett választóinak egy, az uniós tagságról szóló népszavazás kiírására. Azt azonban sem akkor, sem a referendum előestéjén nem gondolhatta, hogy éppen ő lesz majd ennek a folyamatnak az egyik legnagyobb vesztese. Közvetlenül azután, hogy a Brexit-szavazás eredménye nyilvánossá vált, Cameron is bejelentette távozását, de októberig hivatalban marad. Nem tudjuk tehát, hogy ki tárgyal majd a

»

Dr. Koller Boglárka

Kedvenc film • Életrévalók

Kedvenc könyv • Kazuo Ishiguro: Ne engedj el...

Kedvenc zene • synthpop (Depeche Mode, Erasure, Duran Duran stb.)

Hobbi • olajfestészet

kilépésről az unióval, de az is nagy kérdés, hogy a szlovákok hogyan tudják majd levelezni az EU-s elnökséget júliustól. A Brexit ugyanis átírja az elnökségi programot is.

○ **Milyen konkrét következményei lehetnek a britek EU-ból való kilépésének?**

K. B. Mindenképpen csökken az EU lakosságszáma és gazdasági ereje. Egy kontinentálisabb Európa képe rajzolódik ki, amelyben a németek és a franciák gazdasági ereje, befolyása vélhetően növekedni fog. Bár az uniónak az Egyesült Királyság nélkül számolva huszonhét tagja van, a népszavazás eredményének nyilvánossá válása után Berlinben „csak” a hat alapító tagállam külügyminisztere találkozott. Ezt követte pár nappal később a kimaradt „nem alapítók”, illetve a visegrádiak által kezdeményezett, de annál bővebb „külön”-tárgyalás. Mindezeknek, ha csak szimbolikusan is, de van jelentősége a jövőre nézve.

○ **A szimbolikus következmények mellett azért konkrét hatásokat is láthatunk, elsősorban a pénzüpiacok területén.**

K. B. A kilépés negatív hatásait azonnal megéreztek a piacok, a tőzsdék mélyrepülésbe kezdtek, a font az 1985-ös mélypontra zuhant. De további, minket is érintő negatív hatásokkal számolhatunk, mivel Nagy-Britannia az uniós büdzsé nettó befizetője, a kilépés kiesést jelent a költségvetés számára, azaz csökkenhet a nettó haszonélvezőknek elosztható támogatás is. Ez minden bizonnyal hazánkat is érinti, ahogy az angliai munkavállalás is, amelynek feltételei valószínűleg szigorodni fognak. Nagy kérdés, hogy a Brexit elindíthat-e egy komolyabb kilépési hullámot, és vajon más tagállamok is választják-e majd a cameroni utat? Megismerünk-e majd olyan szóösszetételeket, mint a Dexit (Dánia kilépése), Frexit (Franciaország kilépése) vagy Auxit (Ausztria kilépése), csak hogy néhány példát említsünk? A többsebességes Európa mindenestre egyre inkább alkalmazott gyakorlattá válik. A kérdés csak az, hogy hol lesz majd hazánk helye ebben a rendszerben. Magyarország nemzeti érdeke egy erős és stabil EU, ahol mi is alakítói és formálói vagyunk az integrációs folyamatnak. A Brexit azonban – a kezdeti sokk feldolgozását követően – lehetőséget is jelenthet az uniós integráció elmélyítésére, mivel Anglia és Nagy-Britannia valójában soha nem tudott szakítani brit nemzetközösségi, vagy ha úgy tetszik, birodalmi múltjával. Tulajdonképpen az integráció elmélyítésének politikailag és gazdaságilag is erős „kerékkötője” távozik az EU-ból. Nagy-Britannia pedig a kilépés után is azal szembesül majd, hogy nincs más útja, mint a kontinentális Európával való együttműködés. Az alkupozíciók az unió javára billenhetnek, ha képes lesz kezelni ezt a stresszhelyzetet.

○ **Több tagállam is élesen bírálta az elmúlt években az EU lassú döntéshozatali mechanizmusát. Ezek után várható-e változás a brüsszeli bürokrácia működésében?**

K. B. Nem szeretem Brüsszel démonizálását, mert olyan egyszerűsítésnek tartom, ami sokszor teret ad a szélsőséges

A DÉKÁNVÁLTÁS KRONOLÓGIÁJA

A NETK működésének 2015. február elsejei megkezdése óta Dr. Tólas Péter látta el a kar dékáni feladatait. Emellett ő vezette, s vezeti továbbra is a karhoz tartozó Stratégiai és Védelmi Kutatóközpont (SVKK) munkáját. *„Olyan nemzetközi folyamatok indultak meg a térségünkben, amelyek kifejezetten igénylik a fenntartó minisztériumok részéről az SVKK tevékenységének fokozott aktivitását, szakmai feladatbővülését”* – olvasható Tólas Péter dékán és Prof. Dr. Patyi András rektor közös nyilatkozatában. A dokumentumból kiderül az is, hogy Tólas Péter kérésére, közös megegyezéssel szűnik meg a dékáni megbízatása, *„hogy teljes erejével és szakmai súlyával elláthassa az SVKK vezetését”*. A nyilatkozat azt is tartalmazza, hogy Tólas Péter július 10-ig látja el teljes körűen a karvezetői feladatokat, amelynek betöltésére pályázatot írtak ki. Dr. Koller Boglárka pályázatát az egyetem szenátusa június 30-i ülésén véleményezte.

○ **Egy kicsit közelítve az egyetemi ügyekhez: vajon egy ilyen jelentőségű esemény, mint a Brexit, hogyan és milyen gyorsan jelenik meg az oktatásban?**

K. B. A Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar esetében fel sem merülhet, hogy kitalálunk egy képzési struktúrát, majd azt mondjuk, tíz évig ugyanabban a formában működtetjük. A néhány nappal ezelőtti referendum mint esemény már másnap téma, a hatásai viszont néhány év alatt jelentkeznek. Fontos, hogy ezeket az eseményeket tudjuk történelmi távlatokban is értékelni. A minket körülvevő világ ugyanis egyfolytában változik, és erre nekünk is folyamatosan reagálni kell. Az oktatásnak maximálisan nyitottnak kell lennie a világra, a bezárkózás a tudományos életben mindig a fejlődés gátja. Ha történik egy Brexithez hasonló súlyú esemény, akkor rendelkezünk kell azzal az erőforrással, amivel értelmezni, elemezni tudjuk azt. Mivel az utóbbi években Oroszország gazdasági és világpolitikai súlya is megnőtt, jó lenne például egy Oroszországszakértővel erősíteni a NETK csapatát, de azt is el tudom képzelni, hogy egy orosz geopolitikai központ jöjjön létre a karon. Ugyanezen logika alapján tervben van az Amerikakutatóközpont létrehozása is.

○ **A felvételi jelentkezésekből is egyértelműen látható, hogy a NETK képzései népszerűek a fiatalok körében. Állítólág nagyon nehéz bejutni Önökhöz.**

K. B. Van olyan szakunk, ahol tizenhétszeres túljelentkezésről számolhatunk be, amely egy civil kar esetében nem kis

dolog. Hozzánk eleve olyan fiatalok jelentkeznek, akik már jól beszélnek két-három idegen nyelvet és nagyon érdeklődnek a nemzetközi vonatkozások iránt. A tárgyi tudás ismerete mellett fontosnak tartjuk – és a felvételin ezt is értékeljük –, hogy a leendő hallgató strukturált gondolkodással rendelkezzen. Ugyanakkor nem tartom jónak a túlzott specializációt sem, főleg akkor, ha az túl hamar történik. Minden hallgatónak egy tágabb horizonttal kell rendelkeznie, ehhez pedig meg kell alapozni a tudását. Tanuljon például politikai filozófiát és történelmet, valamint mindenképpen tudja helyesen kimondani Rousseau nevét. Az alpműveltséget és a speciális tudást párhuzamosan kell fejleszteni. Emellett igyekszünk olyan gyakorlati ismereteket is átadni a hallgatóknak, amelyekkel könnyebben elboldogulhatnak majd későbbi munkájuk során. Tehát hogy tudja azt, milyen képességekkel kell rendelkeznie ahhoz, hogy megállja a helyét például a magyar közigazgatásban vagy az uniós intézményrendszerben.

○ **Lassan másfél év telik el a NETK elindulása óta. Mennyire lett elfogadott a kar a hazai és a nemzetközi térben?**

K. B. A felvételi számok azt mutatják, hogy képzéseink hamar népszerűvé váltak, amiben a nálunk dolgozó, és ismert oktatóknak, kutatóknak kiemelt szerepük van. Az egyik professzorunk a napokban lett az MTA levelező tagja, de általánosan is elmondhatom, hogy jól állunk a tudományos fokozattal rendelkező munkatársakkal. A nemzetközi térben azonban sokat kell még előrébb lépnünk, de ez nemcsak ránk igaz, hanem a többi karra és az egész magyar felsőoktatásra is. A lemaradás oka egyrészt a nyelvi képességek hiánya, másrészt a történelmi örökségből adódó háttérbe szorítottság és kishitűség. Egy magyar kutató nehezebben tud megjelenni egy nemzetközi tudományos kiadványban, mint mondjuk egy francia vagy német kollégája, mert nem tudja finanszírozni az ezzel kapcsolatos szerkesztési, lektorálási és fordítási költségeket. De az is szerepet játszhat, hogy nem is hívják egy adott kötetbe, hiszen nem jut ki egy konferenciára, nem rendelkezik az érvényesüléshez elengedhetetlen nemzetközi kapcsolatokkal. E területen is sok feladat vár még ránk, de csak lépésről lépésre tudunk haladni.

○ **A NETK megalakulásakor arról is szó volt, hogy általa a Nemzeti Közzolgálati Egyetem a diplomataképzés egyik bázisa lesz. Hogyan állunk most ezen a területen?**

K. B. Karunk missziója, hogy a közigazgatás külügyi területeire biztosítsa a megfelelő utánpótlást. Ebben benne vannak a leendő diplomaták is. De látni kell azt is, hogy nem mindenből lehet diplomata vagy külügyminiszter. Ráadásul a diplomata fogalma is sokat változott az utóbbi időben, ma már például a külgazdasági szakembereket is érhetjük alatta. A klasszikus diplomata szerep mára átértékelődött, sokkal összetettebbé vált, és a hozzá kapcsolódó felelősségi körök is kibővültek. Idén ősszel indul nálunk a nemzetközi tanulmányok mesterszak, »

„Karunk missziója,
hogy a közigazgatás
külügyi területeire
biztosítsa
a megfelelő utánpótlást.”

amely talán a legközelebb áll majd a diplomata-képzéshez, bár nem szívesen használnám ezt a terminust. Tekintettel arra, hogy manapság egyre nagyobb szükség van a már említett gazdasági diplomatákra is, ezért a karon szeretnénk erősíteni a közgazdasági képzést is.

○ **Hogyan sikerült megtalálni a hangot a másik három karral?**

K. B. Azt vallom, hogy semmiképpen sem élhetünk elzárt életet az egyetemen belül sem. Már csak azért sem, mert például a nemzetközi tanulmányok a közszolgálat más területein is nélkülözhetetlenek ma már. Oktatóink jelenleg négy alap- és mesterszakot visznek, emellett egy angol nyelvű mesterszakot is elindítottunk. Célunk az is, hogy egy nemzetközi doktori iskola is felálljon az egyetemen, amely egyfajta identitáserosítést is jelenthetne a karunk számára.

○ **Mi változik a karon júliustól?**

K. B. Lesznek változások annak érdekében, hogy a NETK a magyar és idővel a nemzetközi felsőoktatási piacon is elismert szereplővé váljon. Európai összehasonlításban is színvonalas képzést szeretnénk nyújtani a nemzetközi karrierre pályázó hallgatóknak, illetve versenyképes diplomát adni a kezükbe. Változik majd a kar belső szervezete, és más lesz az egyes szervezeti egységek közötti munkamegosztás. Fontosnak tartom, hogy az oktatói-kutatói gárdát egy igazi közösséggé formáljuk. Ehhez az kell, hogy munkatársaink minél több közös projektben vegyenek részt. A már említett nemzetközi tanulmányok mesterszak beindítása mellett jelenleg is dolgozunk az emberi jogok és identitáspolitika mesterszak létrehozásán. A nemzetközi doktori iskolát pedig terveink szerint két éven belül tudjuk majd elindítani. Szeretném, ha az idegen nyelvi képzés is bővülne, méghozzá

olyan nyelvekkel, mint az orosz vagy az arab, amelyekre manapság egyre nagyobb szükség lehet, például a migráció kezelésében. Tapasztalataim szerint a hozzánk jelentkező fiatalok nagyon nyitott személyiségek, és szeretnének minél több ismeretet megszerezni tanulmányaik során. Nekünk ezt kell biztosítani számukra, a lehető legmagasabb színvonalon.

○ **Dékánként meg tud-e maradni a katedránál és a kutató munkánál?**

K. B. Nehéz feladat lesz, de ez a célom. Nagyon szeretek tanítani, kutatni, amiről semmiképpen nem szeretnék teljesen lemondani. A hallgatókkal végzett magas színvonalú munka, legyen az tanítás vagy kutatás, az egyetemi élet lényege marad számomra dékánként is, ezért meg kell találnom az egészséges egyensúlyt a vezetői munka és a szakmám között. ●

Diplomaosztó 2016

AZ ÖSSZEÁLLÍTÁST KÉSZÍTETTE: SZÖÖR ADÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A Nemzeti Közszolgálati Egyetemen több mint 1800 hallgató szerzett diplomát az idei tanévben. Közülük mintegy 1700-an az intézmény karainak és karközi intézeteinek nyári diplomaosztó ünnepségén vehették át oklevelüket.

RTK

Az NKE Rendészettudományi Kar és a Katasztrófavédelmi Intézet 229 alapszakos végzős hallgatója vehetett át oklevelet Prof. Dr. Patyi András rektortól és Dr. habil. Boda József nb. vezérőrnagytól, az RTK dékánjától, valamint a megrendelő szervek vezetőitől a Ludovika Főépület kápolnájában tartott ünnepségen. Közülük 162-en kerülnek a rendőrséghez, a többiek a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a Büntetés-végrehajtási Szervezet és az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság tisztjei lesznek. „Az a misszió, amire az NKE vállalkozott, nem könnyű, hiszen néhány év alatt kell egy érettségizett fiatalból egy határozott, céltudatos, értékek által vezérelt embert faragnia” – fogalmazott ünnepi beszédében Prof. Dr. Patyi András. Az NKE rektora szerint az egyetemi, az oktatói és a kiképzői feladatok egyszerre vannak jelen az intézmény életében, ennek sikeres teljesítéséhez pedig elengedhetetlen a külső támogatás. Patyi András beszédében köszönetet mondott a belügyi vezetésnek, és külön kiemelte Dr. Janza Frigyes ny. vezérőrnagy munkáját, aki szellemi vezetőként nagyban hozzájárult az egyetem létrehozásához, majd a Fenntartói Testület tagjaként annak működtetéséhez.

A frissdiplomás hallgatók június utolsó vasárnapján, a Szent Korona másolata és a történelmi zászlók előtt, Orbán Viktor

miniszterelnök, Pintér Sándor belügyminiszter, Simicskó István honvédelmi miniszter, valamint a tábornoki kar jelenlétében tették le tiszti esküjüket a Budai Várban rendezett ünnepségen. A kormányfő beszédében hangsúlyozta, hogy Magyarország ma a rendet képviseli az egyre inkább rendtelenné váló Európában. Orbán Viktor szólt arról is, hogy 2010-ben még azt szerették volna elérni, hogy Magyarországon az egyenruha ne félelmet, hanem tiszteletet keltsen a becsületes emberekben, ma viszont már „a tisztelet mellé a köszönet és a hála érzése is társul. Magyarország elérte, hogy tartós rend legyen az országban” – jelentette ki a kormányfő, aki szerint ebben a bűnüldöző és rendészeti szervek munkájának elvülhetetlen érdemei vannak. „A jól képzett, szakszerűen eljáró, pontos, fegyelmezett munkaerő mindenütt nagy kincs” – fogalmazott Dr. habil. Kovács Gábor r. dandártábornok, oktatási rektorhelyettes a Ludovikán, a rendészeti vezető mesterképzés és a levelező munkarendű BA-szakok oklevélátadó ünnepségén, majd útravalóul ezeket a gondolatokat kötötte csokorba: „Életük könyvében egy fejezetet befejeztek tekinthetnek, holnaptól egy új megírásába kezdhetnek, immár diplomásként. Tűzzenek ki célokat maguk elé, a pillanatnyi kedvezőbbnek tűnő lehetőségek ellenére se térjenek le a kijelölt útról, legyenek kitartóak és állhatatosak.”

KVI

Az NKE Katasztrófavédelmi Intézet (KVI) 105, levelező munkarendben végzett hallgatója az egyetem Hungária körúti campusán rendezett oklevélátadó ünnepségén kapta meg diplomáját. „Most először kapnak diplomát azok, akik már a 2013-ban indult, új katasztrófavédelem alapszakon kezdték meg tanulmányaikat” – mondta ünnepi beszédében Prof. Dr. Patyi András. Az NKE rektora hozzátette, hogy a KVI az egyetemmel együtt 2012 januárjában kezdte meg működését, és azóta egyre magasabb színvonalon látja el feladatát. Olyannyira, hogy az NKE szervezeti egységei közül itt a legmagasabb a tudományos fokozattal rendelkező oktatók-kutatók aránya (több mint 80 százalék), és jelenleg hét habilitált oktatója is van a KVI-nek. Patyi András szerint az eredményes munkavégzéshez jelentősen hozzájárult a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságának hatékony támogatása, és az intézet rendkívül elkötelezett személyi állománya. „A KVI szakmai tudományos munkáját példaként lehet állítani a többi kar és intézet elé” – hangsúlyozta a rektor.

A 105 végzett hallgatónak Dr. Tollár Tibor t.ú. vezérőrnagy, főigazgató jelenlétében Prof. Dr. Patyi András rektor és Prof. Dr. Bleszity János ny. t.ú. altábornagy, intézetigazgató adta át az okleveleket.

NBI

A Nemzeti Közszerológiai Egyetem Nemzetbiztonsági Intézet (NBI) 37 levelezős hallgatója vehette át diplomáját Prof. Dr. Patyi András rektortól és Dr. habil. Resperger István ezredes-től, az intézet igazgatójától, az intézmény július 6-ai oklevélátadó ünnepségén, a Ludovika Főépület kápolnájában. Az NBI képzésein – a megalakulása óta eltelt több mint négy évben – immár mintegy százan diplomáztak. „A karközi intézményként működő Nemzetbiztonsági Intézet a hivatásrendek közötti integráció és együttműködés nagyon jó példája” – mondta ünnepi beszédében Prof. Dr. Patyi András. Az NKE rektora szerint az egyetemen tanuló civil, katonai, rendészeti és terrorelhárítási hivatásrendhez tartozó szakemberek a valós életben sokszor közös erőfeszítéssel oldják meg feladataikat. A rektor szólt arról is, hogy a most végzetek elsősorban a hírszerzés témaköréből szereztek fontos ismereteket tanulmányaik során.

HHK

A felsőfokú vezetőképző tanfolyam 13 hallgatója, a katonai vezetői mesterképzési szak 19 tanulója, a katonai műveleti logisztikai mesterképzési szak 10 végzőse, a katonai üzemeltetés mesterképzési szak 8 növendéke és a közlekedésmérnöki alapképzési szak 2 tanulója ünnepélyes keretek között vette át diplomáját július 8-án a Ludovika kápolnájában. Prof. dr. Padányi József m. dandártábornok, az egyetem tudományos rektorhelyettese a 2500 évvel ezelőtt született Szun-Ce munkássága nyomán foglalta össze a jó vezetőt jellemző tulajdonságokat. A *Hadvezetés művészete* című írás alapján a mindenkor vezetővel szembeni első és legfontosabb elvárás a bölcsesség, így az előnyök és hátrányok mérlegelésének képessége. A jó előjáró ugyanakkor megbízható és következetes mind a kiképzés, mind a vezetés során, emberséges, bátor, szigorú és felkészült. A hadvezérekre gondolván Zrínyi Miklós évszázadokkal később ezt a listát egyetlen kíváncsisággal egészítette még ki: fontos, hogy a vezető rendelkezzen „hadi értelemmel” is, ami a tudás és a tapasztalat olyan dinamikus egységét jelenti, amely együtt jár az arányok megtalálására és megtartására való képességgel. Padányi József később szintén Zrínyi szavaival intette felelősségre a végzeteket: *„Kapitány, azért adták kezébe a hadat, hogy gondot viselj reá!”*

A HHK honvédtisztjelöltjei augusztus 17-én veszik át diplomájukat, majd az augusztus 20-i állami ünnepségen teszik le tiszti esküjüket.

NETK

A Nemzetközi és Európai Tanulmányok Karon idén 32 hallgató vette kézbe diplomáját a Ludovika kápolnájában július 9-én. A nemzetközi közszolgálati kapcsolatok mesterszakon először bocsátott ki oklevelet a NETK.

A biztonság és védelempolitikai alapszakon tízen, a biztonság és védelempolitika mesterszakon hatan, míg a nemzetközi közszolgálati kapcsolatok mesterszakon tizenhatan végeztek az idei tanévben. Az oklevélátadó ünnepségen részt vevő dr. Balogh Csaba a Ludovika kápolnáját szimbolikus helynek tekinti, ahol a legfőbb értékek megalapozói, a vallás és az oktatás találkoznak. *„Ezek adják azokat a gyökereket, amelyek nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy otthon érezzük magunkat hazánkban”* – fejtette ki a Külgazdasági és Külügyminisztérium (KKM) államtitkára. Szerinte az iskola megadja a magyarság alapjait és a szárnyakat, de ahhoz, hogy ne Ikarusként zuhanjunk, nélkülözhetetlenek a gyökerek is. Balogh Csaba a KKM nevében kívánt minden jót a végzősőknek, valamint kifejezte reményét, hogy a jövőben munkatársként is találkozik majd a most végzett hallgatókkal.

„Az oklevelek átvételével a végzősök egy biztonságos kikötőbe értek” – mondta ünnepi beszédében dr. Kovács Gábor rendőr dandártábornok. Az NKE oktatási rektorhelyettese úgy fogalmazott: a most végzettek magas követelményeknek és elvárásoknak feleltek meg. Tóth Péter dékáni munkájának befejeztével tekintett vissza az elmúlt másfél évre. Szerinte a csapatmunkának köszönhetően jelentős eredmények születtek ebben az időszakban. Megtiszteltetésként élte meg, hogy a kar alapító dékánja lehetett és arra kért mindenkit, hogy utódját, Dr. Koller Boglárkát is úgy támogassák, mint őt.

ÁKK

Az Államtudományi és Közigazgatási Karon több mint 700 hallgató kapta meg oklevelét július 16-án a Budapesti Kongresszusi Központban. Délelőtt a nappali, délután a levelező munkarendű hallgatók vehették át a végzettségüket igazoló dokumentumot.

Először szereztek diplomát hallgatók a nemrégiben átalakult Államtudományi és Közigazgatási Karon. Az ÁKK-n igazgatásszervező és nemzetközi igazgatási alapképzésen, valamint európai és nemzetközi igazgatási és közigazgatási mesterképzéseken tanulhattak a most oklevélhez jutók. *„Nagyon nehéz feladat vár Önökre”* – szólta a most végzettekhez Prof. Dr. Kiss György. Az ÁKK dékánja elmondta, hogy a friss-diplomások nem egyszerűen munkavállalók lesznek, hanem a köz érdekében dolgoznak majd. *„Ez a munka összetett és sok képességet kíván Önöktől, mint például a tisztességet, a kitartást, az alázatot”* – fogalmazott Kiss György. A dékán Széchenyi István gondolatait idézte, miszerint *„lehetséges, hogy az útra, amelyen járunk, kövek gördülnek. Ugyanakkor gondoljunk arra, hogy ezekből a kövekből lépcsőt lehet csinálni, hogy továbbhaladhassunk.”*

„A végzett hallgatók számára a valódi munka, az igazi szolgálat csak most kezdődik” – fogalmazott ünnepi beszédében Dr. Vidoven Árpád. A Miniszterelnökség közigazgatási államtitkára elmondta, hogy a Kormány 2010-ben döntött úgy, hogy teljesen új alapokra helyezi a közigazgatást. Ennek első mérföldköve volt a Nemzeti Közzolgálati Egyetem

létrehozása azzal a céllal, hogy általa a közszolgálat legfontosabb területeire egységes rendszerben lehessen képezni a szakembereket. *„Az egyetem falai közül kikerültek új generációját adhatják azon köztisztviselőknek, akik elősegítik a Jó Állam létrejöttét, amelyen a Kormány megalakulása óta dolgozik”* – fogalmazott Vidoven Árpád.

Ünnepi beszédében Prof. Dr. Patyi András szólt arról, hogy a kar, amelynek most tartják a diplomaosztóját, idén februártól viseli az Államtudományi és Közigazgatási Kar nevet. Az NKE rektora hozzátette: hosszú előkészítő munka vezetett odáig, hogy az államtudomány szó megjelenjen a kar nevében. *„Ez pedig azt jelenti, hogy oktató-kutatói tevékenysége középpontjában az államiság áll”* – fogalmazott Patyi András. A rektor beszéd a rendszerváltás előtti évtizedekről is, amelyekben *„igyekeztek eltüntetni, eltüntetni az 1945 előtti korszak maradványait alkotó tudósait”*. Ilyen volt például Magyary Zoltán vagy a rektor által az ünnepségen részletesebben is méltatott Egyed István. Az 50 éve elhunyt jogtudós, egyetemi tanár szerint a közigazgatás nem tekinthető egyértelműen a törvényhozói hatalom alárendeltjének. Patyi András a végzett hallgatókhoz szólva elmondta, hogy legyenek jó hivatalnokai, vezetői, közszolgálati tisztviselői a jó magyar közigazgatásnak. A diplomaosztó délutáni eseményén több mint 250 levelező munkarendben végzett hallgató vehetett át oklevelet. Az ünnepség szónokai ezúttal arra hívták fel a figyelmet, hogy a munka mellett végzett sikeres tanulmányok nagy tiszteletet és megbecsülést érdemelnek.

VTKI

Tanévet zárt az egyetem Vezető- és Továbbképzési Intézete is. A karközi intézetben július közepén szakirányú továbbképzést végzett hallgatók kapták meg okleveleiket. Államháztartási gazdálkodás és ellenőrzés, elektronikus információbiztonsági vezető, integritás tanácsadó, közszolgálati protokoll, média- és közszolgálati kommunikáció, szociális igazgatás, választási igazgatás és vámigazgatás szakirányú továbbképzési szakjainak több mint 100 megjelent végzett hallgatóját Prof. Dr. Janza Frigyes ny.r. vezérőrnagy, címzetes egyetemi tanár köszöntötte. „Az esemény azért is nagy jelentőségű az NKE életében, mert az egy, már meglévő felsőfokú végzettségre épülő képzés utolsó lépése” – fogalmazott, hiszen a kurzusok során nem általános jellegű, hanem konkrét, ágazati ismeretekkel gazdagodnak a jelentkezők. Annak ellenére, hogy az NKE megbízható tudásanyagot ad át számukra, a diploma felelősséggel is jár: a

szakmai jártasság megszerzése mindenki számára egyéni feladat. Janza Frigyes arra figyelmeztetett, hogy „tanulni továbbra is kell, mert csak azáltal lehet kivívni azt a tiszteletet, ami mindenkit megillet, aki a köz szolgálatában, a köz érdekében dolgozik.” Dr. habil. Kis Norbert, az NKE továbbképzési és nemzetközi rektorhelyetteseként szintén a köz szolgálatáról beszélt. Mint mondta, „a közszolgálat az emberi működés legmagasabb szintje; egy olyan élethelyzet, amikor a közérdek megelőzi az egyéni érdekeket.” A közszolgálat abban tér el a politika és a versenyszféra világitól, hogy az alkalmazottak élete nem a kompetícióról, hanem a kooperációról szól. Nem véletlenül jelenik meg az NKE krédójában az sem, hogy az együttműködés egyetemévé kíván válni. Kis Norbert így összegzett: „az evolúció során sem mindig a legjobb vagy a leggyorsabb érvényesül, hanem az, aki legjobban működött együtt környezetével. Nem »win«, hanem »win-win« szituációra kell törekednünk.” ●

Lakossági fórum a Ludovika Campus beruházásról

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Több fát is megmentene, valamint folytatná a konzultációt a lakossággal a Ludovika Campus Projektet koordináló Nemzeti Közszerológiai Egyetem. Az egész Orczy-kertet érintő, nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházás miatt kivágásra ítélt 145 fa közül akár 50 is megmenthető lehet az intézmény szerint.

Az Orczy-parkban megvalósuló projekt révén egy új oktatási épület, a Rendészettudományi Kar új speciális képzési központja, valamint egy olyan sportközpont kivitelezése van folyamatban, amely részben nyitva áll majd minden józsefvárosi és budapesti lakos előtt is. A fákat azonban nemcsak az említett beruházás miatt kell most kivágni, hanem azért is, mert egy részük elöregedett, más részüket pedig a tavaly nyári vihar rongált meg. A kivágásra ítélt fák és cserjék közül 83 olyan, amit kifejezetten egészségi, esztétikai és környezeti veszélyességi szempontok miatt kellene eltávolítani. Az érvényes hatósági engedély arról is szól,

hogy ezeket a fákat pótolni kell, ráadásul úgy, hogy később még több szolgálja majd a parkba látogatók kikapcsolódását. A beruházás révén ugyanis újjászületik Budapest egyik legnagyobb közparkja, egy hektárral nő majd a zöldfelület, hiszen a ma még elzárt területek is a kert szerves részévé válnak a jövőben. Bár a fakivágásra érvényes hatósági engedélye van, az NKE keresi azokat a műszaki megoldásokat, amelyek révén csökkenthető a kivágandó fák száma, így például kész akár a közműnyomvonal átterveztetésére is. A kivágásra ítélt fákat a Duna-Ipoly Nemzeti Park természetvédelmi őre is megvizsgálta, és a védett fajok fészkelőhelye szempontjából is engedélyezte kivágásukat.

A környező lakosok hangját meghallva az NKE lakossági fórumot szervezett, amelyen minden résztvevő elmondhatta észrevételeit a projekttel kapcsolatban. A rendezvény első részében Horváth József, az NKE főtikára ismertette a beruházással kapcsolatos legfontosabb információkat. Szólt például arról, hogy a Ludovika Campus-projektre azért kerül sor, mert az egyetem karai jelenleg szétszórta működnek a városban, és szeretnének számukra egységes elhelyezést biztosítani, méghozzá az Orczy-kert területén. A tervezett fejlesztések közül már több meg is valósult, így például az egykori Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémia épületének műemléki rekonstrukciója, a Ludovika tér kialakítása, valamint egy 600 fős új kollégium építése a Nagyváradi téren. Már megkezdődött az új oktatási épület, a speciális oktatási és kollégiumi épület, valamint a sportlétesítmények építése, ezek várhatóan jövő év második felére készülnek majd el. Elhangzott, hogy az egész park beruházási területté vált, vagyis minden négyzetméter „megújul”, de a beépítés csak a történeti kerten kívüli részt érinti. A park jelenleg 26 hektáron terül el, ebből 10 hektárnyi évtizedek óta el van zárva a lakosság elől, korábban a BKV járműjavítója működött a területen. A többéves műszaki tevékenység káros hatásai miatt talajcserére került sor, amely a beruházással megfelelően parkosítva lesz. Az új sportközpont mellett felújított játszótér és tó várja majd a lakosságot, hiszen a Ludovika térhez hasonlóan a park is teljesen nyitott lesz a polgárok számára. Elhangzott, hogy bár a Ludovika Campus-projekt új épületei nem érintik a park történeti részét, az NKE messzesemenő-kig szem előtt tartja az Orczy-park történeti és természeti értékeit. Az NKE a sportközpontot kivitelező Market Zrt.-vel folyamatosan vizsgálja azokat a fákat, amelyeket meg lehet tartani a beruházás során. Első körben 34 megmenthető fát találtak, majd később még 18 sorsát vizsgálták felül, amelyeket

a közművek telepítése miatt kellene az eredeti elképzelések szerint eltávolítani. Ez azt is jelenti, hogy az egyetem a 145 kivágandó fából több mint 50-et megpróbál megmenteni. Megtudtuk azt is, hogy a beruházás után jóval több fa lesz az Orczy-park területén, mint korábban, így nemhogy csökken, hanem nő a zöldfelület. A fák pótlására azonban nemcsak a park területén kerül sor, hanem a VIII. kerület más pontjain is. „Egyelőre a kerület nem jelölte ki számunkra azokat a helyeket, ahová ültethetünk, ezért az ültetések egy részét pénzben válthatjuk meg” – tette hozzá Horváth József. Az előadásban szó volt arról is, hogy az NKE nem tulajdonosa, hanem vagyongazdálkodója az Orczy-kertnek, és a teljes beruházás nem uniós, hanem hazai forrásból valósul meg. A lakossági fórumon részt vett Orlóci László, az ELTE Fűvészkert igazgatója is, aki felajánlotta szakmai segítségét az egyetemnek és a kerület lakosainak is. Szerinte szakértői vélemények alapján kell dönteni az egyes fák kivágásáról, illetve megtartásáról. Orlóczi László hozzátette, hogy jó néhány olyan fa van az Orczy-kertben is, amelyek egészségi állapotuk miatt semmiképpen sem menthetők meg. „A lehetőségekhez mérten minden fát igyekszünk megmenteni” – mondta zárásában Horváth József, aki azt ígérte, hogy igény esetén akár további lakossági fórumokat is szerveznek, ahol a kerületben élők ismét elmondhatják észrevételeiket, javaslataikat. Például arra vonatkozóan, hogy a kötelező fapótlás során hova telepítsen fákat az egyetem. Az NKE a jogszabályok által előírt módon teljesíti a fák utánpótlására, illetve kompenzációjára vonatkozó kötelezettségét, de arrais nyitott, hogy az állampolgárok segítségével faültetésre alkalmas helyet keressenek a kerületben. Az egyetem várja az állampolgári észrevételeket erre vonatkozóan, valamint arra is, hogy milyen, a kerületi lakosok által igénybe vehető rekreációs lehetőségeket szeretnének látni a megújuló Orczy-parkban. ●

A NATO szerepe a globális térben

SZÖVEG: PÉTERY DOROTTYA
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A közelgő varsói NATO-csúcstalálkozó lehetséges témáiról volt szó azon a konferencián, amelynek a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Ludovika Főépülete adott otthont. A rendezvényt megelőzően a hadtudományok iránt érdeklődő fiatal kutatók pályázat útján kiválasztott posztereiből nyílt tárlat az épület kiállítóterében, amelynek célja a NATO szerepének és működésének bemutatása.

A tárlat megnyitóján Tömböl László nyugállományú vezérezredes méltatta a fiatalok munkáit. A Honvéd Vezérkar volt főnöke elmondta, hogy a pályázók látványosan értő gondolkodással, jó szemlélettel és érzékkel nyúltak a témához. „A mostani rendezvény kiváló alkalom arra, hogy megosszunk egymással gondolatainkat, javaslatainkat” – fogalmazott, majd hozzátette: a hadtudományok rendkívül sok lehetőséget nyújtanak mindazok számára, akik életcéljuknak tekintik a tudomány művelését. A kiállítás megnyitóján a három legérdekesebb poszter alkotóját külön is díjazták, majd ezt követően sor került a Biztonságpolitikai Szakkollégium, az NKE Doktorandusz Önkormányzata, a DOSZ Hadtudományi Osztálya és a Magyar Hadtudományi Társaság közös szervezésében összehívott konferenciára, amelyen a közelgő varsói NATO-csúcsról értekeztek a szakemberek.

Előadásában prof. dr. Szenes Zoltán, nyugalmazott vezérezredes rámutatott, hogy a két-évente megrendezett találkozók rendkívül fontosak Európa biztonsága szempontjából. A tanszékvezető egyetemi tanár úgy látja, hogy jelen esetben a helyszín kiválasztásának is fontos üzenete van, hiszen ezzel is lehet demonstrálni, hogy a NATO kitar Lengyelország mellett. Szenes Zoltán szólt arról is, hogy a találkozó két fontos jelszava az adaptáció és az egyensúly. Utóbbi azt is jelenti, hogy meg kell találni az egyensúlyt a szövetség és a tagállamok érdekei között. A NATO által képviselt értékekkel egyet nem értő országok esetében pedig egyensúlyt kell teremteni az elrettentés és

a párbeszéd között, hiszen a jövőben a bővítés kérdése mellett várhatóan komoly szerep jut majd a funkcionális szövetségi szerződések létrejöttének is. A tábornok szerint a csúcstalálkozó ➤

NATO-egységek egyes tagállamok területén, ami miatt a tagországok szeretnének jobban beleszólni a szövetség politikájába. Németh József Lajos szerint egyre nagyobb szerepe lesz a NATO működésében a stratégiai kommunikációnak, amely hatékonyan támogathatja a szövetség stratégiai elképzeléseit abban az esetben, ha az hiteles és gondoskodik a garanciarendszerről. Az adjunktus azt is kiemelte, hogy a kommunikáció egyik fő feladata az orosz hibridfenyegetettségre való hatékony felkészülés.

Dr. Balogh István a kommunikáció fontosságát emelte ki beszédében. A Külgazdasági és Külügyminisztérium Biztonságpolitikai és Non-proliferációs Főosztályának

hozzájárul majd a kollektív védelem irányába forduló NATO-program megvalósításához, ám a fő kérdés mégsem az, hogy mi történik a találkozón, hanem az, hogy mi lesz majd utána, hiszen a szövetségnek egyre több problémával kell szembesülnie. „A NATO-nak jelenleg majdnem olyan markáns kihívásokkal kell szembenéznie, mint az '50-es, '60-as évek hidegháborúja idején” – mondta el előadásában dr. Németh József Lajos. Az NKE adjunktusa szerint azért is érdekes a történelmi párhuzam, mert ahogy a hidegháború időszakában, úgy most is tartózkodnak

vezetője szerint az utóbbi egy évben is számos biztonságpolitikai kérdés merült fel, amelyre a szövetségnek még választ kell adnia. Megemlítette, hogy a napokban zajlott Brüsszelben a NATO védelmi minisztereinek értekezlete, ahol sok kérdésben sikerült véglegeseníteni az egységes álláspontot. Ilyen például, hogy egyensúlyt kell kialakítani és fenntartani a keleti és a déli fenyegetéseknek szánt figyelem között. A magyar álláspont szerint ugyanakkor nem elég a gyors katonai reagálást lehetővé tevő készenléti akcióterv, hanem hosszú távú gondolkodásra is szükség van, aminek megfogalmazásában nagy szerepe lehet a varsói csúcstalálkozónak. Magyarország mindezek mellett napirenden kívánja tartani a NATO bővítésének kérdését is, „nem szabad hagyni ugyanis, hogy a jelentkezők elveszítsék érdeklődésüket” – tette hozzá Balogh István. Hazánk egyúttal hozzá kíván járulni Irak és Jordánia védelmi kapacitásának növeléséhez is, ezzel próbálva megelőzni az újabb migrációs hullámok kialakulását. Oroszország viszonylatában Magyarország a politikai dialógus lehetőségének fenntartása mellett áll ki, s egyfajta duális megközelítést szorgalmaz. Az előadó úgy fogalmazott, „be kell fektetni a kollektív védelmi rendszerbe, mint ahogy az elrettentési kapacitásba, és Oroszországgal is szükséges beszélgetni”. Mindeközben természetesen nem szabad szem elől téveszteni a nemzeti feladatokat sem: egy biztos, fenntartható életpályamodell megtervezésével erősíteni kell a Magyar Honvédség megtartó erejét is. ●

Nem ez az első alkalom, hogy diákok munkái jelentek meg az NKE valamely kiállítóterében. Az első poszterkiállítást 2014-ben rendezték, ám akkor az érdeklődőknek még a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar campusára kellett kilátogatniuk. A kiállítás fő szervezői a Doktoranduszok Országos Szövetségének Hadtudományi Osztálya (DOSZ HTO), a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Doktorandusz Önkormányzata (NKE DÖK), a Magyar Hadtudományi Társaság (MHTT) és a Biztonságpolitikai Szakkollégium (BSZK) voltak.

A DOSZ HTO 2013. június 11-én alakult meg az NKE-n 15 fővel. Tagjainak létszáma mára eléri az 58 főt, ami az egyik legnépesebb tudományos osztállyá teszi a szervezetén belül. A magas taglétszám ráadásul azért is különleges, mert a HTO természetes bázisát az NKE doktori iskolái jelentik, ellentétben a jog- vagy orvostudományi doktori tagozatokkal, ahová az ország más egyetemei is delegálnak tagokat. A HTO a poszterkiállításon kívül évente két nagy konferenciát szervez, minden év tavaszán a „hadtudomány és 21. század”, illetve ősszel a „haza szolgálatában” tematikával. E három rendezvénnyel a jelentkezők publikációs tevékenységét is serkenteni kívánják; az előadásokból, poszterekből rendszerint kiadvány készül. A DOSZ jelszava a „közösség a tudományért”, ami meghatározó a Hadtudományi Osztály életében is. A tudományos rendezvények mellett a DOSZ HTO csapatépítő rendezvényeket is szervez. A Hadtudományi Osztály és a Magyar Hadtudományi Társaság közt az osztály megalakulásától kezdve szoros kapcsolat áll fenn. Az együttműködési megállapodás mellett ez köszönhető annak is, hogy a HTO működteti az MHTT Kápolnai Pauer István Ifjúsági Klubját, ami pedig azért rendkívül sajátos kezdeményezés a társaság szervezeti egységei között, mert nincs konkrét tagsága. A 2012 óta működő Doktorandusz Önkormányzat elsődleges feladata a doktoranduszhallgatók érdekeinek képviselete, de emellett konferenciák, workshopok, kerekasztal-beszélgetések szervezésével is támogatja a doktori iskolák tanulóinak tudományos tevékenységét, elősegítve a tudományos és szakmai közegekbe való integrálódásukat. A hivatásrendeket képviselő doktorandusz-szervezetek közötti kommunikáció és a közös munka megvalósítása érdekében a DÖK szorosan együttműködik több, az

egyetemtől független, de az egyetem doktoranduszainak életéhez szorosan kapcsolódó szervezettel. A DÖK a tudományos és kutatói utánpótlásképzésből is igyekszik kivenni a részét, ezért együttműködést alakított ki az Egyetemi Hallgatói Önkormányzattal és az egyetemen működő szakkollégiumokkal. A kooperáció eredményeként jöhetett létre többek között az idei NATO tematikájú poszterverseny is. A Biztonságpolitikai Szakkollégiumot a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem 2003-ban végzett polgári, biztonság- és védelempolitikai szakos hallgatói hozták létre. A BSZK 2012. január 1-jétől döntően az NKE-n fejt ki tevékenységét, de nyitott a más intézményekkel, szakmai szervezetekkel való együttműködésre is. A BSZK mindig is arra törekedett, hogy összekovácsolja az egyetem legkiválóbb, legérdeklődőbb hallgatóit a témában érdekelt személyekkel, fórumot biztosítva az együttgondolkodás és a közös munka számára. A szakkollégisták a nemzetközi kapcsolatok, a biztonság- és védelempolitika, valamint a hadtudomány és honvédelem kérdésköréhez kapcsolódó szakszemináriumok kurzusokat teljesítenek. Tanulmányaik mellett törekszenek arra is, hogy széles körű tudományos diákköri és publikációs tevékenység révén kiemelkedő értékteremtő teljesítményt nyújtsanak. A Biztonságpolitikai Szakkollégium amellett, hogy tagjai számára előadásokat, látogatásokat, konferenciákat és más programokat szervez, a tudományos munka, a kutatás, a nevelés és az oktatás, a képességfejlesztés, az ismeretterjesztés, továbbá a kulturális tevékenység területein közhasznú tevékenységet is végez. A BSZK gondozásában működő Biztonságpolitika Portálon a tagok munkájának köszönhetően rendszeresen tűnnek fel stabil szakértői háttérre támaszkodó publikációk, kommentárok, beszámolók.

Magyarországon nem lehet népszavazás az EU-tagságról

SZÖVEG: SZÖÖR ADÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Bár a Brexit első körben sokkolta az európai közvéleményt, az Egyesült Királyság Európai Unióból való kilépése pozitív folyamatokat is elindíthat a szervezet intézményrendszerének működésében, valamint az EU és a tagországok viszonyában – hangzott el az NKE-n tartott kerekasztal-beszélgetésen. A rendezvényen a szakértők elsősorban jogi, politikai és gazdasági szempontból vizsgálták a brit népszavazás következményeit.

Nagy-Britanniában június 23-án a lakosság több mint 70 százaléka vett részt azon a népszavazáson, amelyen a többség az unióból való kilépés mellett tette le a voksát. Prof. Dr. Patyi András szerint a népszavazás jogi természete mind a mai napig rejtve maradt, hiszen a brit jogrendszer nem ismeri a

parlamentre kötelező népszavazás intézményét, így tehát jogi értelemben „csak” véleménynyilvánító népszavazásról beszélhetünk, amelynek eredménye akkor válik „élessé”, ha azt a törvényhozás is elismeri. Az Egyesült Királyságban ugyanis a szuverenitást nem közvetlenül a nép, hanem a

kétkamarás parlament és a királynő együttesen gyakorolja. Az NKE rektora szerint okszerűtlen és minden jogi alapot is nélkülöz a mostani brit népszavazás és az októberi magyarországi, kényszer-betelepítésről tartandó voksolás összemossa. A Nemzeti Választási Bizottság elnökeként is dolgozó szakember szerint a magyarországi népszavazás nem szól és nem is szólhat az EU-ból való kilépésről, mivel azt a jelenlegi Alaptörvény sem teszi lehetővé. Nagy-Britannia mindig a saját érdekeinek megfelelően használta az uniós tagságból származó előnyöket, ugyanakkor tudatosan nem vállalta a valutauniós tagságot – mondta hozzászólásában Dr. Andor László. Magyarország korábbi európai uniós biztosa szerint a britek a többi uniós tagországgal szemben komoly előnyre tettek szert például a pénzügyi piacon vagy a felsőoktatásban, amelyek azonban az EU-n kívül várhatóan már nem tudnak majd jól kihasználni. A migrációval kapcsolatban elmondta, hogy a brit gazdaság fejlődésében nagyon fontos szerepet játszott a külföldi munkaerő, amely különösen hangsúlyosan jelent meg az egészségügyben és az oktatásban is.

Dr. Tóth Péter egy teljesen előkészítetlen, végiggondolatlan folyamat eredményének tartja a Brexitet, amelynek következtében az európai politika legtöbb szereplőjét károsan érintő folyamatok indulhatnak el rövid és középtávon egyaránt. Az NKE SVKK igazgatója szerint most az a legfontosabb

A Brexit hatása az európai biztonság- és védelempolitikára

SZÖVEG: CSIKI TAMÁS (SVKK)

A Brexit hatásai az európai biztonság- és védelempolitikára többnyire nem lesznek azonnaliak, az EU közös biztonság- és védelempolitika belső intézményi szerkezetére és működési mechanizmusaira pedig csak középtávon lehetnek hatásai. A kilépés „technikai” elemei, így például a brit képviselők és tisztségviselők távozása az EU kül- és biztonságpolitikai szakapparátusából átalakulást is jelent majd, de ezek a kilépési tárgyalások ütemezésétől függenek, a kilépésre keretet biztosító két éves határidőn belül. A Brexit hatása elsősorban politikai és katonai stratégiai szinten lesz jelentős a kilépés előkészítésének időszakában, majd azt követően a gyakorlati kérdésekben is megjelenik. Ugyancsak hatása lesz a közös finanszírozásból biztosított csökkenő KBVP-forrásoknak, hiszen a nettó befizető Nagy-Britannia hozzájárulása arányosan e téren is hiányozni fog. Az Európai Unióban belül a brit szerepvállalás „a három nagy” egyikeként, Franciaország és Németország mellett az EU

közös biztonság- és védelmi politikája (KBVP) előmozdításában volt korábban jelentős. Ez a politikai súly lehet az, amely a brit kilépéssel hiányozhat a továbbiakban az európai védelempolitika esetleges mélyítése során, bár a brit védelempolitika az EU-n belül a globális stratégiai elköteleződést támogatók vezetője volt, ami a kontinentális Európa visszafogottabb nemzetközi ambícióival többnyire nem állt teljes összhangban. Mindez abból is adódik, hogy a brit védelempolitika súlypontja hagyományosan a NATO-ra esik, Nagy-Britannia számára az euroatlanti kapcsolatoknak mindig nagyobb relevanciái voltak védelmi kérdésekben, mint az európaiaknak, és ez különösen igaz a válságkezelés terén (Balkán, Afganisztán, Irak, Líbia). A Brexit várható következményei ugyanakkor közvetetten az EU kül- és biztonságpolitikájának stratégiai kereteit, átfogóbb értelemben „Európa cselekvési képességét” fogják jelentősen befolyásolni. Nagy-Britannia és Franciaország ugyanis az a két nagyhatalmi pillér, amelyek az EU globális

– de legalábbis az Európával szomszédos régiókban megvalósuló – jelenlétét nem csupán politikai ambíciókkal, hanem katonai eszközökkel is meg tudták alapozni. Németország ezzel szemben az EU gazdasági és politikai vezető hatalmákként még ma sem ambicionálja ezt, nemzetközi szerepvállalása továbbra is visszafogott. Tekintettel arra, hogy a 154 800 fős brit haderő még ma is az EU egyik legerősebbje, és Nagy-Britannia az európai államok összes védelmi kiadásainak mintegy 23 százalékát adja (míg Franciaország a 17,8, Németország a 15 százalékát), a brit szerepvállalás kiesése jelentős veszteséget jelent majd. A kemény hatalmi (katonai) képességek mellett ki kell emelnünk a puha hatalmi képességeket (diplomácia, hírszerzés, nemzetközi fejlesztéspolitikai) terén fellépő veszteséget, miközben az EU külpolitikája hagyományosan éppen ezekre támaszkodik. Ez különösen érezhető lesz ott, ahol a brit külpolitika történelmi okokból különösen erős kapcsolatokkal rendelkezik, mint például a Perzsa-öböl térsége, és amelyek az EU szempontjából is fontosak.

A közös európai hadsereg létrehozását a Brexit is befolyásolhatja. Amennyiben az a magállamok mélyebb integrációját idézi elő és ez egy ponton a közös európai haderő létrehozása felé mozdul el, akkor tekinthetünk úgy a Brexitre, mint amely rákényszeríti a kontinentális országokat a szorosabb együttműködésre, és amelynek révén egy nagy tagállam által artikulált globális stratégiai célok kikerülnek az európai védelempolitika kakofóniájából. Amennyiben a Brexit fellazítja az EU egyébként is recsegő-ropogó együttműködését, akkor minden bizonnyal hiányozni fog a politikai kezdeményezőkézség az együttműködés összekovácsolásában is. Ez elvezethet oda, hogy a kisebb, a közös védelem ügye mellett kevésbé elkötelezett államok elvesztik érdeklődésüket, és lemondanak „Európa önállóságának megteremtéséről” a védelem terén. Bármelyik eset is következzen be, középtávon a „közös európai hadsereg vagy több Európa a NATO-ban?” kérdés az utóbbi oldalára billen, ami azt jelenti a gyakorlatban, hogy a NATO, a szervezeten belül pedig az Egyesült Államok többet vár majd az európai tagállamoktól.

kérdés, hogy milyen lesz az EU és Nagy-Britannia viszonya a kiválást követően. Tálas Péter rámutatott arra, hogy a tag-országokban elindult az „ötletelés”, de szerinte ezek többsége csak a politikai kommunikáció részét képezik, és egyelőre nem várhatók további kilépések az EU-ból. Ugyanakkor a tag-államok számára kétségtelenül fontos kérdés, hogy a megváltozott viszonyok között mennyire tudják majd befolyásolni az EU jövőjét.

„Ha az európai integrációt egy házasságnak tekintjük, akkor a Brexit mindenképpen egy válást jelent” – mondta hozzászólásában Dr. Koller Boglárka. Az NKE Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar tanszékvezetője felidézte, hogy a britek EU-ba való belépése is eleve csak harmadik próbálkozássra sikerült, ugyanakkor a tagság számos előnnyel járt számukra. A kilépés pedig sem nekik, sem az EU-nak nem jó, amit jól mutatnak a gyors pénzpiaci reakciók is. A politikai változások ugyanakkor várhatóan lassabban következnek be, ami akár jelentős intézményi reformot is hozhat az európai közösség életében. Egyelőre azonban még azt sem tudjuk, kik tárgyalnak majd a britekkel, hiszen amíg a kilépést nem ratifikálják Nagy-Britanniában, addig nincs is miről tárgyalni – tette hozzá az integrációs szakember.

Ezt erősítette meg hozzászólásában Dr. Bóka János is. Az NKE Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar docense szerint, ha a kilépésről megszületik a jogi döntés, akkor lehet aktiválni az EU-szerződés 50. cikkét. „Mivel az EU történetében ilyenre konkrétan még nem volt precedens, ezért nem is igazából tudjuk, hogy mi lesz, ha alkalmazni kell azt” – jegyezte meg a szakember, aki a Brexit kezelésére jogilag helytálló megoldásnak tartaná, ha Nagy-Britannia úgy maradna az unióban, hogy az alapszerződések területi hatályát Angliára és Walesre nézve korlátoznák.

„Egy törvényes népszavazás eredményét, főleg egy ilyen magas részvételi arány mellett, nem lehet elbagatellizálni” – hangsúlyozta Prof. Dr. Patyi András. Szerinte a brit lakosság számára nem sikerült megfelelően bemutatni az uniós tagságból származó előnyöket, és az EU vezetőinek is el kell gondolkodniuk az unió és a tagállamok viszonyán, az intézményrendszer működésén. „Új időszámításnak kell elkezdenie Brüsszelben is” – hangsúlyozta Patyi András.

„2008 óta erőteljes az a tendencia az európai politikában, hogy a tagállami vezetők sok olyan kérdésben »tolják rá« az EU-ra a felelősséget, amelyben nincs is kompetenciája Brüsszelnek” – mondta Tálas Péter. Az igazgató szerint mind a tagállamoknak, mind a központi adminisztrációnak felelőssége van az EU jövőjének alakításában.

Koller Boglárka a nemzetközi és a hazai intézményekbe vetett bizalom folyamatos csökkenéséről beszélt. Az integrációs szakember szerint ezek a bizalmi indexek soha nem voltak

olyan alacsonyok, mint mostanában. Szerinte az EU-nak olyan üzeneteket kell megfogalmazni, amelyek az átlagpolgár számára is elérhetők és könnyen értelmezhetők. Bóka János arra mutatott rá, hogy a Brexittel kapcsolatos bizonytalanság tovább rontja az integráció helyzetét, ezért fontos lenne minél előbb megkezdeni a kilépési tárgyalásokat. A baj szerinte az, hogy ameddig nem történik meg a britek részéről a kilépés szándékának közlése, a résztvevők nem tárgyalnak a valós jövőbeni lehetőségekről.

Andor László szerint érdemes azt is megvizsgálni, hogy a Brexit miatt kit terhel a politikai felelősség. Úgy véli, hogy a britek nem is az uniós tagság, hanem a londoni pénzügyi-gazdasági elit ellen szavaztak. Mindezt az is alátámasztja, hogy Nagy-Britannia az EU egyik legegénylőtlenebb társadalma, ahol az uniós támogatások eloszlásában is jelentős különbségek voltak. „Hosszabb távon az Európai Uniónak vélhetően a költségvetési politikáját is újra kell majd gondolnia” – tette hozzá a korábbi uniós biztos.

Arra a kérdésre, hogy a Brexit elindíthat-e egy kilépési hullámot Európában, Patyi András azt válaszolta, hogy Magyarországon erre biztosan nem kerülhet sor. Uniós tagságunk ugyanis a bírói fórumokon nemzetközi szerződésnek minősül, ráadásul az Alaptörvény is több helyen hivatkozik az uniós tagságunkra, azaz erről a jelenlegi törvények szerint nem lehet népszavazást tartani. A tagállamok többségében egyébként erre lehetőség lenne, de nagyrészt véleménynyilvánító szavazás formájában. Patyi András szerint rossz üzenete van annak, hogy a Brexit eredményének ismeretében külön ült össze tanácskozni az EU hat alapító tagállama, hiszen ez csak erősítheti az euroszkepticizmust Európában.

Tálas Péter úgy látja, hogy az EU akár még előnyt is kovácsolhat a Brexitből, ha abból a megfelelő következtetéseket vonja le. Ugyanakkor hozzátette, hogy a kilépés melletti érvek alapvetően populista jellegűek, és a kommunikáció eszközeként vannak jelen egyes tagállamok politikájában.

Koller Boglárka felidézte azt a jelenetet, amikor a brit kormányfő szinte könnyezve jelentette be a népszavazás vég-eredményét. Ez azt jelenti, hogy még ő sem számolt a Brexit lehetőségével. A tanszékvezető szerint nem lenne jó, ha az unióban a brit modell érvényesülne a jövőben, ahol az erősebb tagállamok kényük-kedvük szerint válogathatnának a „nagy európai à la carte”-ból. A többsebességes Európa modellje azonban szerinte elfogadható megoldást jelenthet. Andor László szerint az uniós intézményekbe vetett bizalom folyamatosan csökken, de még mindig magasabb, mint a nemzeti intézmények esetében. Úgy látja, hogy a brit kiválás a maga sok negatív következményével együtt csökkentheti az euroszkepticizmust a kontinensen. ●

Megújul a közigazgatás képzési rendszere

SZÖVEG: SZÖÖR ÁDÁM

FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Az előmenetelhez és a teljesítményhez kötődő bérek kialakulását segíti a közszférában az Országgyűlés által nemrég elfogadott, az állami tisztviselőkről szóló törvény. Az új szabályozás a képzési rendszerben is változást hoz majd, amely a Nemzeti Közzolgálati Egyetemet is jelentősen érinti.

Az új törvény kapcsán a közigazgatás személyi állományáról és annak fejlesztési lehetőségeiről is szó volt az NKE Államtudományi és Közigazgatási Kara és a Magyar Zoltán Szakkollégium közös rendezvényén, amelyen Magyar Zoltán születésének 128. évfordulójára is emlékeztek a résztvevők. Az Országgyűlés május végén fogadta el az állami tisztviselőkről szóló, a közzolgálati dolgozókra vonatkozó új törvényt (Áttv.), amely egy újabb jogállástípust hoz létre: az állami tisztviselőket. A Kormány tervei szerint az állami tisztviselői jogviszony három lépcsőben váltja majd fel a kormányzati tisztviselőket és köztisztviselőket jelenlegi közzolgálati jogviszonyát. Idén júliustól a városi és megyei kormányhivatalok járási hivatalainál foglalkoztatott kormánytisztviselőkre, jövő januártól a fővárosi és megyei kormányhivatalokkal kormányzati szolgálati jogviszonyban állókra, míg várhatóan 2018. január 1-jétől a minisztériumokban, valamint a Kormány, illetve a

minisztériumok irányítása alatt álló, törvényben meghatározott központi államigazgatási szerveknél dolgozó kormánytisztviselőkre is vonatkozna az új törvény hatálya. Ez szabályozza az állami tisztviselőket illetményét, előmeneteli lehetőségeit és képzési rendszerüket is. Fizetésük nem alapilletményből, valamint kiegészítésekből és pótlékokból áll majd, hanem az előmeneteli fokozatokhoz tartozó sáv alsó és felső határa között állapítják meg annak mértékét. Ezzel párhuzamosan azonban megszűnnek a munkáltató közigazgatási szerv állami hierarchiájában elfoglalt helyétől függő illetménykiegészítések, a különböző pótlékok (az éjszakai pótlék kivételével) és a címekhez kapcsolódó, vezetői illetménynek megfelelő járandóságok. A szabadságot szintén az új besorolási kategóriákhoz kapcsolódva szabályozza újra a nemrég elfogadott törvény. Egy érettségizett általános ügyintéző a legalacsonyabb előmeneteli fokozatban, állami fogalmazóként 160–200 ezer forint közötti illetményre, míg felsőfokú végzettségű társaik 180–300 ezer

MAGYARY ÉS A KÖZIGAZGATÁS SZEMÉLYI ÁLLOMÁNYA

Magyary Zoltán munkásságában kitüntetett szerepe volt a közigazgatás személyi állományával kapcsolatos kutatásoknak – erről dr. Koi Gyula beszélt a rendezvényen. Az ÁKK Általános Közigazgatási Jogi Intézetének adjunktusa Magyary Zoltánt a közigazgatási jog és a közigazgatás-tudomány egyik legnagyobb magyarországi alakjának nevezte, aki úgy tartotta, hogy a közigazgatást nemcsak jogi eszközökkel lehet vizsgálni. Elhangzott, hogy széles szakmai műveltsége, olvasottsága, idegen nyelvi ismeretei kiemelték abból a környezetből, amelyben élt, részben emiatt is érték sokszor súlyos és jogtalan kritikák. „*Magyary természetes egységként kezelte a közigazgatással kapcsolatos tudományterületeket, mint például a közigazgatási jogot, a közigazgatás-politikát, a közigazgatás-történetet és a pénzügyi jogot*” – mondta Koi Gyula. Az adjunktus hozzátette, hogy Magyary életművében sok ponton jelenik meg a közigazgatás személyi állományával kapcsolatos véleménye. Az 1942-ben megjelent, *Magyar közigazgatás* címet viselő főművében például kifejti, hogy minden közigazgatási szervezetben nagy hangsúlyt kell kapnia a személyzeti politikának, amelyre egyfajta kettősség jellemző. Egyrészt össze kell egyeztetni a közigazgatásban részt vevők érdekeit, másrészt pedig a lehető legmagasabb szakmai színvonalon dolgozókat kell alkalmazni a közigazgatásban.

forintra számíthatnak. Vezetői munkakörben az osztályvezetők 420–700 ezer forintot, a főosztályvezetők 530–800 ezer forintot kereshetnek majd. „*Az új törvény jól illeszkedik abba a szemléletváltásba, amely 2010-től indult meg a közigazgatásban*” – fogalmazott a rendezvényen Dr. Kovács Zoltán. A Miniszterelnökség területi közigazgatásért felelős államtitkára szerint az ágazatban tapasztalható aránytalan jövedelmi viszonyok és a személyi állomány előregedése arra sarkallják a kormányzatot, hogy az ediginél teljesítményarányosabb bérezést és egy modernebb képzési rendszert vezessen be. „*Az új törvény – amelyet az Államreform Bizottság is megtárgyalt – elsősorban az eddig legrosszabbul keresők és a frontvonalban lévő ügyintézők bérét emeli markánsabban július elsejétől*” – mondta Kovács Zoltán. Az átlagosan 30 százalékos illetménynövekedéssel párhuzamosan változik az előmeneteli rendszer is. Ennek megfelelően az állami tisztviselőket egy általános és egy kiemelt ügyintézői osztályba, azon belül pedig több fokozatba sorolhatják majd be. Az első előmeneteli fokozatban minden ügyintézőnek három évet kell eltöltenie, majd a következőben nyolcat, míg a negyedik eléréséhez összesen huszonöt év állami szolgálati jogviszonyra lesz szükség. A kinevezett állami tisztviselőknek két éven belül közigazgatási szakképzettséget, a vezetői munkakörbe kinevezett állami tisztviselőknek

pedig öt éven belül kormányzati szakképzettséget kell szerezniük. Az állami tisztviselőknek 2017. július 1-je után – vagy már a belépéskor – rendelkezniük kell a közigazgatási tanulmányok szakirányú továbbképzés nyújtotta végzettséggel, vagy két éven belül le kell tenniük ezt a vizsgát. A képzéseket a Nemzeti Közzolgálati Egyetem szervezi, amelynek kiemelkedő szerepe lesz a megújuló rendszerben, ahol a mechanikus vizsgaszemlélet helyett az egyéni fejlesztési szempontok kerülnek majd előtérbe.

Az új, teljesítményarányos illetményrendszer és a megújuló képzési rendszer mellett akkor lehet igazán versenyképes a közzsolgálat, ha a megfelelő szakmai tudással rendelkező utánpótlást is biztosítani tudja. Ennek stratégiai támogatásáról beszélt a rendezvényen Dr. Hazafi Zoltán egyetemi docens. Az NKE ÁKK Emberi Erőforrás Intézetének vezetője szerint az egyik nagy probléma, hogy sok tehetséges fiatal nem a közzsolgálatot választja élethivatásul, a másik az ágazatot jellemző erős fluktuáció. „*Bár 2010 óta voltak törekvések a folyamat megállítására, a közigazgatás személyi állománya jelentősen előregedett, és elég nagy számban fordul elő pályaelhagyás, így a megtartóképeséget mindenképpen növelni kell*” – fogalmazott Hazafi Zoltán. Ennek egyik fontos lába lehet az a KÖFOP-projekt, amely a versenyképes közzsolgálat személyzeti utánpótlásának stratégiai támogatásáról szól. A Belügyminisztérium által menedzselt projekthez konzorciumi partnerként várhatóan az NKE is csatlakozni fog. Hazafi Zoltán szerint szükség van a pályára vonzás és illesztés, valamint a pályán tartás képességének fejlesztésére. Ennek érdekében javítani kell a kiválasztás módszerein, ki kell alakítani egy kormányzati személyügyi döntéstámogató rendszert, elő kell segíteni a személyi állomány belső mobilitását, és a tudásmegosztás feltételrendszerét is fejleszteni kell. A pályára vonzást olyan intézkedésekkel kell támogatni, mint az iskolarendszerű szakképzés átalakítása, a szakképzési ösztöndíjrendszer kidolgozása és bevezetése, valamint a közzsolgálati pálya népszerűsítése. A docens hangsúlyozta, hogy az új kiválasztási rendszer esetében nem azt kell nézni, hogy ki nem alkalmas a pályára, hanem azt ki az. A beilleszkedést új közigazgatási ösztöndíjprogramokkal és a mentori rendszer bevezetésével lehetne segíteni. A tudásmegosztás feltételrendszerének fejlesztése kapcsán Hazafi Zoltán megjegyezte, hogy érdemes lenne közzsolgálati HR-portált és tudásbázist kialakítani, valamint közzsolgálati szervezeti teljesítményértékelést bevezetni.

„*Az eddigi oktatási-kutatási tevékenységek mellett az állami tisztviselőről szóló törvény végrehajtása újabb feladatokat ró az egyetemre, amelynek kiemelt szerepe van a közzsolgálatban dolgozók képzésében, továbbképzésében*” – mondta el a rendezvényen prof. dr. Kiss György. Az ÁKK dékánja hozzátette, hogy a világ egyre inkább a zártabb közigazgatás irányába változik, ahol az erős állam ideája a meghatározó. A professzor szerint olyan képzéseket kell nyújtani a leendő közzsolgák számára, amelyek lehetővé teszik az átjárhatóságot a köz- és a magánszféra között is. ●

„Európa tőlünk tanulta a szakmát” 68 éve a rendőrség szolgálatában

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Az ember és a kutya kapcsolata a történelem előtti időkre nyúlik vissza. Számos emlék tanúskodik arról, hogy ebből a társulásából milyen értékes előnye származott az emberiségnek. Ez a szolgálati kutyaák estében sincs másképp, akik ugyanúgy a hazát szolgálják, mint gazdáik. Minderről személyesen is meggyőződhattünk a dunakeszi kiképzőközpontban.

A Rendőrségi Oktatási és Kiképző Központ Kutyavezető-képző és Állatfelügyeleti Központ Dunakeszin, egy 27 hektáros területen található. Jogelődjét a belügyminiszter kezdeményezésére 1948-ban alapították meg Budapesten. A rendőr-kutyák képzése Kispesten és Budapesten, a Hős utcában kezdődött, majd az 1970-es évek elejére a magyar fegyveres szervek központi kutyavezető-képző és kutyakiképző bázisává alakulhatott. A központ ellátja a kutyavezetők és szolgálati kutyák képzésére, a szolgálati állatokkal kapcsolatos szakterület felügyeletére vonatkozó feladatokat, valamint – az ORFK utasítása alapján – az Európai Rendvédelmi

alkalmazzák őket bűnügyi, közbiztonsági, személy- és vagyonvédelmi, határőrizeti és más speciális feladatok végrehajtására. A rendőr és a kutya együttesen teljesít szolgálatot a közrend védelmében, a bűnelkövetők, veszélyes anyagok vagy tiltott kábítószer-ek felkutatásában. Less Ferenc alezredes, a Kutyavezető-képző és Állatfelügyeleti Központ vezetője 2014 márciusától vesz részt az intézmény munkájában, előtte csapatszolgálati rendőrként dolgozott a Készenléti Rendőrségnél. 2012-ben került kapcsolatba szolgálati állatokkal. Elmondta, hogy nem ismer a rendőrségen belül még egy ilyen régi múltra visszatekintő szervezetet.

Összesen 631 kutya szolgál a rendőrségnél. A központban járőr-kutyákat, tömegkezelésre is bevethető, nyomkövető, általános rendőr-, kábítószer-, robbanóanyag-, személy-, tetem-, tűzfészek-kereső, szagazonosító kutyákat, valamint őrkutyákat is képeznek. Az alezredes emlékei szerint az intézmény a '90-es években élte fénykorát, Dr. Janza Frigyes ny. r. vezérőrnagy parancsnoksága idején, aki 1983-ban lett a BM Kutyavezető-képző Iskola vezetője. Ebben az időszakban egy kutatócsoport segítségével teljesen új alapokra helyezték a korábbi képzési rendszert, majd előbb a honi bajnokságot, utóbb a szolgálati kábítószer-kereső kutyák, vala-

erőforrások minisztere. *„A kutyáink bűnügyi és közrendvédelmi szakterületen dolgoznak, egyes megyékben öt kutya szolgál, némelyikben ötven”* – mondta az alezredes. A legnagyobb igény ma a járőr-kutyákra van. A legjobb kutyás rendőr partnerként kezeli kutyáját, aki általában 6–11 évig szolgál mellette. Ha még életükben fejeződik be a munkájuk, néhány ezer forint jelképes összegért megtarthatják őket a gazdáik. *„Általában nem mérjük föl a szolgálati kutyák értékét, de az köztudomású, hogy a bekerülési értékük 300 ezer forint, a tanfolyam díja pedig szintén közel ennyi. A jól képezett kutya értéke ugyanakkor külföldön milliós nagyságrendű. Az osztrákok megveszik*

használják. Napjainkban ugyanis az állatok előre elkészített takarmányt, kutyatápot fogyasztanak, a pihenőhelyükön pedig mindig friss ivóvíz várja őket. Az állatorvosi vizsgálatok, a kiképzők, kutyatenyésztők azonban megállapították, hogy a vegyes táplálkozás a legmegfelelőbb a kutyák számára. Elengedhetetlenül fontos, hogy az állatok a szolgálat során jó kondícióban legyenek, egészségesen éljenek. Schindl Róbert r. őrnagy tíz éve dolgozik Dunakeszin kiképzésvezetőként és tanfolyamparancsnokként. Előtte 15 évig a bűnügyi technikán teljesített szolgálatot kutyáival, ez a második szolgálati helye a rendőrségnél. *„Elhivatottság és a ku-*

versenyén, erre emlékezve Janza vezérőrnagy egyik gondolatát idézte: *„a legnehezebb mindig a csúcson lenni”*. Arra a kérdésre, hogy lehet-e szabadságra menni ebből a munkából, azt válaszolta, hogy mindig olyan programot választ a családjával a munkaszüneti napjain is, ahová a kutyákat is vihetik. Nyugdíjas rendőr-kutyája tíz-, fiatalabb társa pedig hároméves. Az ebeknek avatási számuk és nevük is van: Donner germán mitológiai nevet kapott, a mennydörgés istene után, Sammo, a másik névadó pedig rendőrt, harcost alakított a '90-es évek végi akciófilm-sorozatban. Az őrnagy mindig is bízott abban, hogy kutyája névadója tulajdonságait hordozza majd.

Kutyakiképzők Rendőrségi Hálózata, a Kynopol titkársági feladatait is. Az ember és a kutya kapcsolatát nagyban meghatározza a gazda intellektusa, ami a kutyája viselkedésében tükröződik. A kutya intellektusa csak annyiban juthat érvényre, amennyiben az emberrel kapcsolatba lép. A szolgálati kutyát a megfelelő kiképzés után fajtája, alkata, tekintélyt parancsoló megjelenése, idegrendszeri tulajdonságai, érzékszervi képességei teszik alkalmassá feladatai ellátására. Képzettségétől függően

A Kutyakiképző és az Állatfelügyeleti Központ két osztályán, a Kutyakiképző és az Állatfelügyeleti Osztályon 35 fős állomány teljesít szolgálatot. Feladatuk a kutyák, a kutyavezetők és a szolgálati ebek képzése, a szaktanfolyamok, tanfolyamok, továbbképzések, minősítések megszervezése, lebonyolítása, a szolgálati kutyák és lovak felügyelete az ország területén, valamint az utánpótlás kutyák tenyésztése, beszerzése. Kéthetente szerdánként kutyavásárt rendeznek. A legfrissebb adatok szerint

mint a szolgálati robbanóanyag-kereső kutyák Európa-bajnokságát is megnyerték. A győzelem hatására a világ számos pontján oktatták angol nyelvű tankönyvükből a kábítószer-ellenes kiképzés taktikáját és metodikáját. *„Azóta azonban csak minimális fejlesztések történtek, közel egymilliárd forintos beruházásra lenne még szükségünk”* – tudtuk meg az alezredestől. Az igazgatása alatt működő központ kiemelkedő szakmai tevékenységét nemrégiben oklevéllel ismerte el az emberi

a kölyköket és a rendőrök maguk nevelik fel őket” – árulta el az alezredes, aki a legnagyobb eredménynek azt tartja, hogy idén sikerült annyi kutyát venni, mint amennyire szükségük van, ezáltal a pótigényeket is ki tudják elégíteni, valamint egy kisebb felújítás is elkezdődik az objektum területén. A '90-es években még két nagy főzőüstben főztek az ebeknek, ma már az átalakított, speciálisan berendezett konyahelyiséget a bűnügyi technikusok képzésére, oktatókabinetként

tyák feltétlen szeretete szükséges ehhez a munkához” – fogalmazott az őrnagy, aki 16 évesen kapta az első németjuhászt. Munkakutya-kiképzéssel is foglalkozott, ennek révén került kapcsolatba a rendőr-kutyákkal is. A civil életében munkakutya-sporttal, pontosabban annak nyomkövetésből, engedelmességi és őrző-védő munkából álló IPO ágával foglalkozik, ami tulajdonképpen a rendőri munka szimulációja. Az őrnagy négyszer állt már dobogón az országos rendőrnnyomozó-kutyavezetők

„A kiképzés során az állatokat feladatunként motiváljuk, lehet azt labdával vagy kedvenc játékkal, esetleg jutalomfalattal. Kiválasztásuknál a zsákmányszerző ösztönére építünk” – mondta el az őrnagy, aki a pisztolynál hatékonyabbnak, humanusabbnak tartja – a jogszerűség és a szakszerűség keretei között – az állomány tagjának tekinthető rendőr-kutyát. A vonatkozó ORFK-utasítás tartalmazza, hogy a jó harcckészültség érdekében az egyes szakterületeken hetente milyen időtartamú szinten tartó képzésre van

AKINEK A PÁPÁN KÍVÜL „MINDENKI MEGVOLT”

SZÖVEG: HORVÁTTH ORSOLYA

Egy nógrádi kis faluban hétről hétre rajongó szeretettel figyelem, ahogy jobbára fadarabok rágcslásával és a konyhaablakon való kukkolással tölti mindennapjait egy 14 éves németjuhász, Valter. Néha komótosan begyűjt egy-egy simogatást és megajándékoz egy-egy odabújással, de aztán nem túl fűrgén visszatér a fűvön való heveréshez. Ha tehetné, ő inkább a csomagtartóban ejtőzne. Ott érzi igazán jól magát, hiszen az volt az „otthona” 13 hosszú éven át. Csakhogy a csomagtartóban lévő kennel ma már másé: az alig kétéves Kitti vette birtokba, ő az, aki minden harmadik napon 24 órás szolgálatra megy apukájával. Valter, a robbanóanyag-kereső kutus, Dunakeszi saját nevelése, idén ment nyugdíjba. 2003 márciusában, 11 hónaposan lépett át először a kutyakiképző kapuján, és kezdte meg a több hónapos felkészítő munkát gazdájával. Még ebben az évben a Köztársasági Őrezrednél kezdett el dolgozni, ahol 2010-ig vigyázott védett személyekre, majd a Készenléti Rendőrséghez került. Kiszolgált több miniszterelnököt és köztársasági elnököt, neves külföldi vendégeket, köztük például az amerikai és az orosz elnököt is. Ahogy a gazdája fogalmaz: „A pápa kivételével mindenki megvolt neki.” Számtalanszor kutatta át pincétől a padlásig a budapesti színházakat, nagykövetségeket, neves épületeket, ahová kiemelt vendégeket vártak, s tette mindezt fáradhatatlan szorgalommal egészen tavaly őszig. Pedig akkor már igen nehezen ment neki a mozgás, de ragaszkodott ahhoz a csomagtartóhoz, akárcsak az életéhez: túlélte egy gyomorcsavarodást, szívférgességet, kétszer a babéziát és még lépdeganata is volt, mígnem a Készenléti Rendőrség szakemberei szolgálatra alkalmatlannak nyilvánították. Gazdája boldogan hozta haza a nógrádi kis faluba, ahol azóta főállásban élvezi a négylábú családtag szerepét és az azzal járó (le)kényeztető gondoskodásunkat. De miért is ne tenné? Azt mondják, Valter a rendőrség leghosszabb ideig szolgálatot teljesítő robbanóanyag-kereső kutya volt. A mi családi hősünk.

szüksége a kutyának és a vezetőjének, hiszen mindketten folyamatos készenlétben állnak. A járőr-kutyának meg kell tanulnia, hogy támadás esetén vezényszó nélkül is elhárítsa azt, de indokolatlanul nem támadhat. Mindezt a járőr-kutya-vezetői szaktanfolyamon sajátítják el a kutyák és a kutyavezetők, akik minden évben minősítő vizsgát is tesznek. Az őrnagy szerint a kutya munkája sok ember életét megkönnyíti, csökkenti a költségeket, illetve nagy segítséget jelent a rendőröknek a felderítések és az elfogások során. Látogatásunk idején az ország megyéiből érkezett járőrök éppen három és fél hónap időtartamú, bentlakásos alapképzésen vettek részt. Csoportos harci játékot és szituációs feladatokat láthattunk a vizsga előtt álló szolgálati kutyákkal. Az volt a cél, hogy elsajátítsák, miként tudják szájkosárban és póráz nélkül az elkövetőt harcképtelenné tenni, a menekülő személyt kibillenteni az egyensúlyából. Csak a megfelelő fizikai állóképességgel rendelkező rendőrök jelentkezhetnek kutyavezetői tanfolyamra. A kutyával meg kell értetni, hogy vezetője megfelelő dominanciával rendelkezik. Ez felkészülést igényel, fontos az összhang a kutya és a rendőr között. Maticsek János ny. r. főtörzsszázslós, rendőrségi tanácsos 1979 óta foglalkozik kutyás kiképzéssel, amelyet nem egyszerűen hivatásnak, hanem életformának tekint. Az elmúlt negyven év egyik legnagyobb sikerének azt tartja, hogy Európában egyedülálló módon megszervezték a bányamentő kutyák tanfolyamát, akik azóta 13 embert életét mentették már meg. Egy pályázat keretén belül méreg- és tetemkereső kutyákat is képeztek a Madártani Egyesület számára, akiknek két és fél év alatt hatezer találatuk volt. „Mindnyájunknak az a legnagyobb elismerés, ha értesülünk az általunk kiképzett kutyák és vezetőik eredményes munkájáról. Európa is tőlünk tanulta a szakmát” – mondta büszkén Maticsek János. ●

„Nincs félnivalónk, mert bőven van útravalónk”

Készülődés a tisztavatásra

SZÖVEG: BÚZÁS BEÁTA
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Augusztus 20. az egyik legjelentősebb magyar nemzeti ünnep. Egyetemünk számára is kiemelt fontosságú, mert ezen a napon kerül sor a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar végzős hallgatóinak tisztavató ünnepségére. Ezzel a nappal kezdődik életük igazi kihívása, tényleges megmérettetése. Az esemény közeledtével a HHK dékánjával, az MH Ludovika Zászlóalj parancsnokával és néhány tisztjelölttel arról beszélgettünk, hogyan készülnek a tisztavatásra, mit jelent számukra ez az ünnep, és hogyan folytatódnak útjaik az esküt követően.

Bátran kijelenthetjük, hogy a katonai hivatás olyan életformát követel meg, amely kockázatokkal és lemondásokkal jár együtt. Kevés olyan fiatal van, aki ezeknek tudatában és ezekkel együtt is erre a pályára lép. Többnyire azok választják ezt a képzést, akik középiskolai tanulmányaik után valami egészen újat szeretnének kipróbálni, kihívást keresnek vagy csak önmagában vonzónak találják az „egyenruhás” foglalkozást. Aki erre szánja el magát, annak fontos tudnia: „A katonai hivatás egy, a normáltól erősen eltérő körülményeket diktáló életforma. Egyrészt azért, mert zárt térben és közösségben, közösen kell megoldani a létezést, a szolgálat feladatait, másrészt mindezt szigorú szabályok és előírások

mentén kell végrehajtani” – hangsúlyozta Dr. Boldizsár Gábor, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja. Az NKE-n folyó katonai képzés sajátossága, hogy az arra jelentkezők kettős jogállásúak: egyetemi polgárok, ezzel párhuzamosan pedig a Magyar Honvédség tényleges jogállású katonái honvédtisztjelölti megnevezéssel. „Ez azt jelenti, hogy katonaként is teljesíteniük kell mindazokat a feltételeket és célokat, amelyeket a Honvédség tűz ki eléjük” – foglalta össze Molnár Zsolt ezredes, az MH Ludovika Zászlóalj parancsnoka. Amint a kar dékánja kiegészítette, az egyetemen a hallgatók az elméleti és gyakorlati képzés során megtanulják a tudományos, pedagógiai és szakmai alapokat. A Ludovika Zászlóalj

keretében a már elméletben elsajátított tudásra alapozott gyakorlatokat és feladatokat végzik a mindennapokban. A tanulás mellett katonaként is helytállni, a katonai elvárásoknak is megfelelni bizonyára nem könnyű feladat. De kellő érettséggel és elhivatottsággal bárki képes a helytállásra. Ezt igazolta a hallgatókkal folytatott beszélgetés is. Amint Fodor Zoltán, a had- és biztonságtechnikai mérnök szak végzős hallgatója elmondta, akik itt tanulnak, idővel megszokják a kétoldalú követelménytámasztást. „*Átállni a legnehezebb*” – tette hozzá Pápai Ádám katonai vezető szakos hallgató, ugyanis egy több héten át tartó, terepen zajló gyakorlat után visszaülni az egyetem padjaiba, tanulni és vizsgázni, vagyis egyetemi hallgatóként is helyt állni nem egyszerű.

A HHK képzéseire jelentkezők már a kezdetektől katonai foglalkozásokon és gyakorlatokon vesznek részt, ugyanis egyetemi tanulmányaikat egy alapkiképzéssel kezdik. „*Ez egy három hónapos, fesztített ütemű képzés, amelynek során kiderül, hogy az illető bírja és akarja-e a katonai létet vagy sem. Ha akarja, sikeres tiszt lehet belőle*” – emelte ki Molnár ezredes. Mint mondta, az egyetemen folyó oktatási tevékenységet a Ludovika Zászlóalj kiképzéssel és katonai szocializációs folyamatokkal, feladatokkal segíti. „*Mi kitűztük a zászlónkra néhány éve a legfontosabbat: tisztelet, fegyelem, alázat. Mi Tiszteletre tanítjuk hallgatóinkat, és alázatra az idősebbek és a szakma iránt*” – hangsúlyozta.

Az alapkiképzést követően, a tanulmányi évek során a hallgatók számos olyan gyakorlatban vesznek részt, amelyhez hasonló helyzetekkel az egyetemről való kilépést követően találkozhatnak. Amint Boldizsár Gábortól megtudtuk, ezt segíti elő az ún. gyakorlőszolgálat is az MH Ludovika Zászlóaljnál, amelynek keretében a hallgatók raj-, szakasz-, századparancsnokként elsajátítják, hogyan kell vezetni és irányítani,

amikor majd első tiszti beosztásukba kerülnek. „*A tisztjelölt számára ez olyan kihívás, amelyben azt tanulja meg, hogy sok esetben nem maga dönti el, mikor és mit csinál, nem maga dönt arról, mikor megy haza hétvégén vagy mikor van szolgálatban. Itt megtanulja azt a fajta alázatot, amelyet a köz szolgálata igényel, valamint a feltétel nélküli engedelmességet*” – mondta a dékán.

A kiképzőgyakorlatokkal kapcsolatban Molnár ezredes úgy fogalmazott, mindez nem más, mint a valóságot szimuláló helyzet. „*A zászlóalj keretein belül olyan szocializációs körülményeket hozunk létre, amelyekkel felkészítjük őket a valóságban rájuk váró helyzetekre és feladatokra. És ami nagyon fontos: itt még lehet hibázni, de a cél, hogy ezekből a hibákból tanuljanak.*” Hozzátette, büszke arra, hogy ezek a hallgatók helyt álltak 2013-ban az árvíznél és határhelyzetben, a Közös Akarat feladatban is, illetve nemzetközi gyakorlatokon sem vallanak szégyent, hiszen folyamatosan dicséreteket kapnak a magas vezetők, előjárók részéről is. Mint mondta, ez az egyetem és a Ludovika Zászlóalj közös munkájának eredménye. Ennek a közös munkának hamarosan beérik a gyümölcse, ugyanis a tisztjelöltek számára véget ér az egyetemi képzés, és miután augusztus 20-án, ünnepélyes keretek között tisztté avatják őket, valamennyien elfoglalhatják első tiszti beosztásukat a Magyar Honvédség alakulatainál.

Ezt az időszakot fizikai és érzelmi intenzitás jellemzi: a hallgatók záróvizsgáik teljesítése mellett a tisztavatásra való felkészülésre koncentrálnak, ugyanakkor vegyes érzésekkel várják első tiszti beosztásukat, az azzal járó feladatokat és kihívásokat. Arról beszélgettünk, hogyan értékelik az NKE-n eltöltött éveket, és mi zajlik bennük a közelgő megmérettetést illetően. Kötél Kinga katonai gazdálkodási alapszakon, pénzügy szakirányon tanuló hallgató az emberi

kapcsolatokat és a kialakuló barátságokat emelte ki. Mint mondja, „*mindig voltak és vannak nehezebb napok, és jó, ha van egy összetartó csapat, amelynek a tagjai tudják, hogy számíthatnak egymásra*”. Fodor Zoltán honvédtisztjelölt a pozitívumok közé sorolta a hohenfelsi nyári gyakorlatokat, ahol volt lehetőségük nemzetközi környezetben is alkalmazni azt a tudást, amelyet az egyetem és a zászlóalj adott nekik. Mint mondta, számára fontos az is, hogy sikerült egy olyan szakirányt és egy olyan dinamikusan fejlődő tudományágat választania, ahol a tanórákon tanultakhoz képest is sok mindent lehet még önállóan kutatni, és ehhez minden segítséget megad az egyetem. Nyíri Klaudia a katonai gazdálkodási szak végzős hallgatója hadtáp szakirányon. Értékelőjében úgy fogalmazott, az alapkiképzést tudná kiemelni mint legpozitívabb és legnehezebb kihívást. „*Olyan feladatokon és olyan dolgokon mentünk ott keresztül, amikről nem is gondoltuk, hogy képesek vagyunk rá. Annyira kitolódtak a saját határaink, és olyanokat csináltunk meg együtt, ami által egy erős közösséggé kovácsolódtunk, kialakultak jó barátságok, és ez hatalmas élményt jelentett számomra, főként lányként.*” Mint Boldizsár Gábor dékán rávilágított: „*A közösen szerzett negatív élmény a legnagyobb összetartó erő, és ekkor, a bajban nyer értelmet a bajtárs fogalma. Itt nem számít a származás, a társadalmi helyzet, hanem egyéni teljesítmény van, és mindenki egyforma.*”

A munkába állás kapcsán hasonlóan vélekednek a hallgatók. Mint mondják, mindannyian azért jöttek ide, hogy négy év után elkezdhessék a hivatásos szolgálatot. „*Az eltelt négy év nagyon sok feladatot állított elénk tanulmányilag, szakmailag és katonailag egyaránt, és most már jó lesz egy visszajelzést kapni*” – foglalta össze gondolatait Nyíri Klaudia. Hasonlóan vélekedik Kötél Kinga honvédtisztjelölt is, aki várja, hogy

elkezdhessen dolgozni, és bár a munka több feladattal és felelősséggel jár majd, legalább új kihívások várják. Lényegre törően fogalmazta meg mondanivalóját Pápai Ádám: „*Aki akarta, itt teljesen el tudta sajátítani az alapokat. Minden helyőrségnél más-más helyi sajátosságok vannak, amelyekhez majd alkalmazkodnunk kell, de szerintem nincs félnivalónk, mert bőven van útravalónk.*”

Ezzel a lendülettel és ilyen hozzáállással készülnek tehát a végzősök arra az eseményre, amely valaminek a vége és a kezdete is egyben. A tisztavatás elsősorban az egyetemi évek lezárását jelenti, a honvédtisztjelölti pályafutás csúcspontját, ugyanakkor annak az életformának a kezdetét, amelyet a választott hivatás és a tiszti beosztás hoz el számukra. „*Mindegy, hogy valaki egy irodában, egy műhelyben vagy egy alegység katonái előtt fog állni és feladatot szabni, előbb-utóbb érzi majd a felelősséget. Mert felelős lesz mindazokért, akikért dolgozik vagy akiket vezet*” – emelte ki Molnár ezredes a katonai pályára lépés kapcsán. Mint ismertette, a hallgatók 3-4 év alatt folyamatosan készülnek erre a feladatra. A tényleges felkészítés már másodévesen elkezdődik különböző katonai és alaki foglalkozásokkal, kiképzésekkel, negyedikben pedig a szablyafogásokat gyakorolják a tisztjelöltek. Ezt követően egy fesztített ütemű célfelkészítés lesz augusztus elején, akkor kapják meg tiszti egyenruhájukat és első tiszti ellátmányukat. Augusztus 17-én kerül sor az ún. belső avatásra, amely egy háromlépcsős folyamat: a tisztjelöltek megkapják az egyetemtől a diplomájukat, a vezérkar főnök hadnaggyá avatja és beosztásba helyezi őket, majd diplomázott és beosztásba került tisztként a honvédelmi minisztertől egy szablyát kapnak, amely többéves hagyományra tekint vissza, és szimbolikus jelentésű.

Hogy mindeközben mi zajlik le a hallgatókban, az jól látható már a gyakorlások során is, de amikor a nagy napon,

augusztus 20-án, amikor mindannyian a Kossuth téren állnak, elhangzik az eskü, szablyát rántanak, és megkezdődik a díszmenet, akkor látszik igazán az arcokon a feszültség és izgatottság. Amint Molnár ezredes felidézi, „ilyenkor át-süt, átjön a lendület, és a hangerőnek, amelyet eddig kiadtak magukból a gyakorlásokon, sokszorosát lehet hallani és érezni”. A hallgatók még nem tudják megfogalmazni, mit éreznek, inkább csak azt, amit érezni szeretnének, vagy amit mások megéltek már korábban. Mint mondják, ezt az érzést nem lehet szavakkal kifejezni: egyrészt elégedettség és felszabadulás, hiszen a befektetett munka eredménye az, hogy ott állhatnak és tisztte avatják őket, másrészt feszültség és izgalom, hiszen mindez egy új dolognak a kezdete, egy olyan pályának, ahol nemcsak magukért, hanem másokért is felelősséggel tartoznak. „Tiszti esküt a hazájáért csak egyszer tesz az ember” – emelte ki Pápai Ádám végzős hallgató, ez pedig mindannyiuknak nagy élmény, a szülők, az egyetem és a zászlóalj számára nagy büszkeség. Az ünnepséget követően – egy rövid pihenő után – a frissen avatott tisztek megkezdik szolgálatukat a honvédség alakulatainál, intézményeinél. Elsősorban a tanulmányi eredmények és a zászlóalj által készített szakmai értékelés határozza meg,

hogy ki milyen szervezethez kerül, azonban a rangsorolásnál előnynek számít, ha a hallgató az egyetemi évek során tudományos, sport- és egyéb versenyeken is jó helyezést ért el. Mindemellett kiemelt szempont, hogy a hallgatónak melyek a személyes preferenciái: mindenki maga választhat és felállíthat egy rangsort arra vonatkozóan, mely alakulatnál szeretne beosztást kapni, a döntéshozók pedig ezt is figyelembe veszik az elosztásnál. Amint Molnár ezredes megjegyezte, a tisztjelöltek leginkább vidéki helyőrségekbe kérik magukat. Az elhelyezkedést illetően – mondhatni – színes a skála: Kötél Kinga az MH 86. Szolnok Helikopter Bázisnál pénzügyi referens beosztásban koordinálja majd egy tizenhat fős pénzügyi referatúra mindennapi feladatait; Nyíri Klaudia Székesfehérváron, az MH 43. Nagysándor József Híradó és Vezetéstámogató Ezrednél a helyőrség-támogató szakaszpáncsnoki beosztást tölti majd be; Pápai Ádám pedig az MH 5. Bocskai István Lövészdandárhoz kerül kiképző század-szakaszpáncsnoknak, ahol különböző kiképzéseket hajt majd végre. Mindannyian másért jöttek ide, és hamarosan mindannyian máshol folytatják útjukat. De egy valami közös bennük: elhivatottak a hazájukért, és készen állnak a közszolgálatára. ●

Világtalálkozó Budapesten: fókuszban az oktatás

SZÖVEG: HORVÁTH ORSOLYA

Mi a kapcsolat a nigériai fiatalok szexuális nevelése és a mexikói szárazság között? Hasonló esélyeik vannak a tehetséges hallgatóknak a magyar oktatási rendszerben és egy amerikai buddhista egyetemen? Többek között ezek a témák is szóba kerültek azon a globális oktatási kihívásokról szóló konferencián, amelynek Budapest adott otthont. Az eseményre a világ minden tájáról több mint 200 szakember érkezett. Magyar részről a konferencia a Nemzeti Közszolgálati Egyetem és a Pécsi Tudományegyetem szervezésében valósult meg.

A World Council for Curriculum and Instruction (WCCI) nemzetközi szervezet éves konferenciája 2010 után másodszor járt Magyarországon. A rendezvény célja, hogy fórumot nyújtson annak a közneveléssel foglalkozó tudományos dialógusnak, amely több szempontú megközelítés révén együttesen, holisztikus módon vizsgálja a világ történetét, így a társadalmi, gazdasági és környezeti folyamatokat is. A szervezők vallják, hogy formális keretek között is lehetséges olyan világpolgárokat nevelni, akik szem előtt tartják az emberiség és bolygónk sorsát, kiállnak a demokratikus értékek mellett, továbbá a megfelelő ismeretek és készségek birtokában képesek a felelős döntések meghozatalára a békés jövő érdekében. „A szervezet számára a két évente megrendezett konferencia lehetőséget ad arra, hogy az oktatás, a neveléstudomány és a kapcsolódó területek legfontosabb globális problémáit megtárgyalja” – mondta dr. Nemeskéri Zsolt. A PTE egyetemi docense hozzátette, hogy a nagy létszámú részvételi arány jól jelzi a WCCI súlyát az oktatással

foglalkozó szervezetek körében. „Az NKE-vel közös szervezésben megvalósuló programra 200 fő érkezett a világ minden részéről, és olyan kérdéseket vitattak meg, mint a jó kormányzás, a fenntarthatóságra való nevelés, a migrációs kihívások oktatási aspektusai, illetve a demokrácia és globális állampolgárság.” Nemeskéri Zsolt szerint a találkozó lehetőséget ad arra is, hogy a WCCI közép-kelet európai tagozata iránti érdeklődés növekedjen. Az egyetemi docens kiemelte, hogy a tagszervezetek számára az a legnagyobb megtiszteltetés, ha valaki elnyeri a konferencia rendezésének jogát, hiszen a résztvevők két éves szakmai munka eredményeiről számolnak be. „Idén az egyhetes eseményen kerül sor a WCCI éves rendes közgyűlésére is, azonban a fő hangsúly mindig a tudományos igényességű, nemzetek feletti együttgondolkodáson, a tudományterületeken átívelő párbeszéd elősegítésén van” – mondta. Ennek jelentőségét hangsúlyozta dr. habil. Kovács Gábor dandártábornok is a konferenciamegnyitón elmondott köszöntőjében. >>

Az NKE oktatási rektorhelyettese a közjó szolgálatának jelentőségét húzta alá, mint mondta, az NKE-n végzett hallgatók is ezért dolgoznak. Azt tanítják a diákoknak, hogy világpolgárok legyenek, a kihívásokat szélesebb kontextusban vizsgálják – magyarázta. Kovács Gábor kiemelte, hogy az NKE az együttműködés egyeteme, amely arra törekszik, hogy a közszolgák következő generációjának oktatása kulturális párbeszédre, a kölcsönös megértésre és nemzetközi partnerkapcsolatokra építve valósuljon meg. Mint mondta, csak nyitott és kiválóan felkészült szakemberek tehetnek a közjóért.

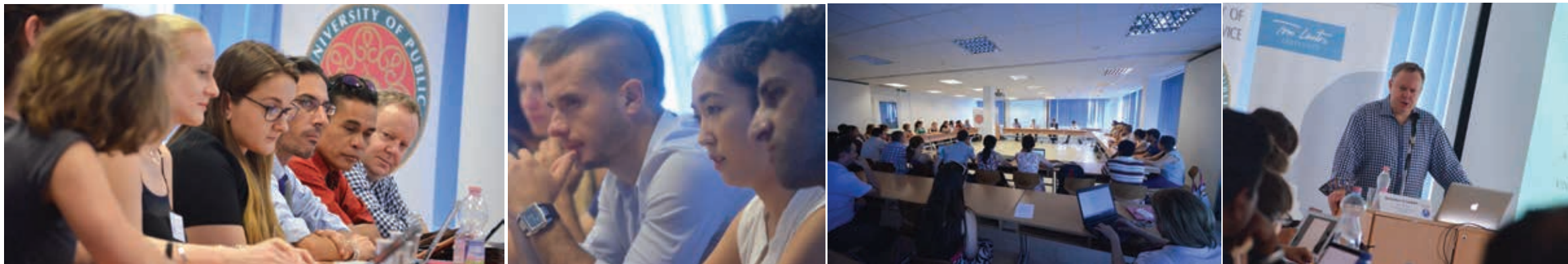
A megnyitón Réthelyi Miklós, az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottságának elnöke, egyben a konferencia egyik fővédnöke beszédében kiemelte: hatalmas felelősséget jelent az oktatás, mert a világ polgárait tanítják, vagyis az oktatásnak hatása van a családokra, a helyi közösségekre, az országokra és az egész világra. Úgy vélte, éppen ezért az oktatás összefügg a közjóval, és fontos hatása van a társadalomra.

Federico Mayor Zaragoza, az UNESCO volt főigazgatója beszédében hangsúlyozta: az oktatás jelenti a megoldást a legtöbb problémára, amellyel ma szembenéz a világ, ez a megoldás a szegénységre és a környezetvédelmi kihívásokra is. Viszont lényeges, hogy időben, mielőbb kell cselekedni, különben túl késő lesz megoldani ezeket a globális kihívásokat – vélekedett. A korábbi ENSZ-tisztviselő kiemelte, hogy a demokratikus alapelveket kell szem előtt tartani a megoldások keresésekor. Bódis József, a Pécsi Tudományegyetem rektora szerint a konferencia aktuális mindazon kihívások miatt, amelyekkel a társadalmak ma szembenéznék.

Jessica Kimmel, a WCCI elnöke köszöntőjében arról beszélt, hogy a tanárok a közösséget is oktatják a tanulókon keresztül, és nem szabad elfeledkezniük arról, hogy példaképként is szolgálnak. Emellett a konferenciával kapcsolatban kiemelte a tapasztalatcsere és a kapcsolatépítés jelentőségét.

Bencze Lóránt, a Nyelvstratégiai Intézet igazgatója, aki az eseményt szintén fővédnökként jegyzi, az anyanyelv jelentőségéről beszélt, kifejtve, hogy az anyanyelv egész életen át elkísér, és olyan magától értetődőnek tekintjük, mint a levegőt.

A San Diegó-i székhelyű WCCI nemzetközi szervezete 1970-ben alakult, alapvetően nevelési kérdésekre fókuszálva. Az elmúlt 46 évben a szervezet érdeklődési köre fokozatosan kibővült az emberierőforrás-fejlesztés tágabb értelemben vett területeivel, mindvégig hangsúlyozva az olyan alapvető emberi értékek fontosságát, mint a béke és a nemzetközi együttműködés, a kultúrák együttélése és az azok közötti kommunikáció. A szervezet a szakemberek között személyes és szakmai kapcsolatok kialakításán keresztül elméleti és gyakorlati jellegű oktatási együttműködések fejlesztését ösztönzi. A WCCI ma már az ENSZ által elismert, azzal szorosan együttműködő NGO, amely konzultatív státusszal rendelkezik az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsában. ●

Bemutatkozik a Global Minority Rights Summer School

SZÖVEG: **PÉTERY DOROTTYA**

FOTÓ: **SZILÁGYI DÉNES**

Mára igazi branddé vált a kisebbségi jogi nyári egyetem, amely 2013-ban indult magyar kezdeményezésre. Az eredmények az NKE-t és a Tom Lantos Intézetet igazolják.

A Global Minority Rights Summer School (GMRSS) olyan nemzetköziesítési gyakorlat, amely a felsőoktatási intézmények, a nonprofit szakmai szervezetek és a kormányzati szervek közötti határon átnyúló együttműködésre épül. Hosszú távú célja, hogy a kisebbségi jog területén biztosítsa a regionális jó gyakorlatok cseréjét, a kiváló hallgatók mobilitásán keresztül a szakmai hálózatépítést, a szakértők és egyetemi oktatók mobilitása révén a „think tank” hálózat erősítését, illetve előmozdítsa a kutatásra épülő hiánypótló tananyagfejlesztést. A GMRSS kisebbségi jogi nyári egyetemet első alkalommal 2013-ban rendezték meg. A küldetése az volt, hogy a közép- és kelet-európai régióban is legyen egy olyan kisebbségvédelemmel foglalkozó nyári egyetem, amely a témában már működő neves nyugat-európai intézmények által biztosított programok színvonalát tudja garantálni, de a térség igen intenzív kisebbségi jogi és politikai kérdéseire koncentrál. Az NKE elismert oktatókkal és kutatókkal rendelkezik a területen, így olyan hazai partnert keresett, amely az akadémiai megközelítést gyakorlati ismeretekkel képes kiegészíteni. Így kezdődött meg az együttműködés a Tom Lantos Intézettel. Az első nyári egyetem sikerének köszönhetően 2014-ben csatlakozott a szervezői körhöz a Middlesex University London, amely saját MA-programmal rendelkezik kisebbségi jogi területen Nagy-Britanniában.

A kisebbségi jogi nyári egyetem programjának kialakításakor a három szervező intézmény szakmai képviselői az aktuális nemzetközi szakmai diskurzusnak megfelelően határozzák meg a tematikát. Az intézmények kapcsolati hálójának és a szakmai képviselők informális kapcsolatainak segítségével sokszínű előadói kört állítanak össze. Európa mellett Amerikából, Afrikából és Ausztráliából is érkeztek már a nyári egyetemre: jelen volt többek között az ENSZ Óslakos Népek Fórumának alelnöke, az ENSZ kisebbségi különmegbízottja, az Afrikai Uniónak a nők jogaiért felelős különmegbízottja, a

témában az egyik legfontosabb európai tudományos műhely, a European Centre for Minority Issues igazgatója, az Európai Parlament kisebbségi és emberi jogok iránt elkötelezett képviselői.

A nemzetközi élmény fokozásaként a nyári egyetem az elméleti rész mellett terepgyakorlattal is színesedik. A résztvevők ellátogatnak egy-egy kisebbségi szempontból érdekes városba, hogy a valóságban is megismerjenek bizonyos elméleti problémákat. A kirándulások megszervezésekor a helyi kisebbségek képviselőivel, az önkormányzatokkal és érintett külföldi/külhoni egyetemekkel együttműködve alakítják ki a programot. 2013-ban Szentendrére, 2014-ben Szabadkára, míg 2015-ben a szlovákiai Komáromba látogathattak el a résztvevők.

A nyári egyetem multikulturalitását és interdiszciplinaritását fokozza, hogy a világ minden részéről érkező hallgatók lehetőséget kapnak saját kutatásuk bemutatására. Az NKE által kiadott *Acta Humana* című folyóirat minden évben egy angol nyelvű számot szentel a kutatások publikálására. Tekintve, hogy a GMRSS résztvevői nemcsak a alap-és mesterszakos hallgatók köréből kerülnek ki, hanem gyakorlati szakemberek, köztisztviselők is vannak közöttük, így az írások olyan területekre, kérdésekre, problémákra hívják fel a szakma és a közvélemény figyelmét, amelyek azelőtt csupán felületesen vagy egyáltalán nem voltak ismertek, esetleg teljesen más szemszögből közelítették meg azokat. Új tudásanyagról lévén szó, az oktatók és a résztvevők hozzájárulásukat adják, hogy az egyetem a megszerzett ismereteket és anyagokat felhasználja a reguláris tananyagfejlesztésben.

A nyári egyetem iránti nemzetközi érdeklődés évről évre erősödik, amit mi sem bizonyít jobban, mint hogy 2014-ben már a világ 96 különböző országából 462-en adták be jelentkezésüket, és 2015-ben, 2016-ban is több mint tízszeres túljelentkezés volt a meghirdetett 30 helyre. ●

A szervező, dr. Vízi Balázs válaszol

○ A migrációs válság mennyiben változtatta meg Európa kisebbségi térképét? A jogrendszer hogyan képes reagálni a különböző krízishelyzetekre? Vízi Balázs: A kisebbségek fogalma kapcsán az egyik legnagyobb dilemma, hogy vajon a bevándorlókat kisebbségnek tekintjük-e vagy sem. A kérdés az, hogy jogosultak lehetnek-e azokra a sajátos jogokra, amelyeket az európai államok jellemzően az évszázadok óta területükön élő, hagyományos nemzeti, nyelvi, vallási kisebbségeknek tartanak fenn: például az anyanyelvhasználat, kisebbségi nyelvű oktatás, politikai részvételi garanciák stb. Ebben a vitában eddig az európai államok jellemzően éles határt húztak a kisebbségek és a bevándorlók jogai között, de ez akár változhat is. Annyi bizonyosan látszik, hogy azok a multikulturális integrációs modellek, amelyek az egyéni jogokra és az egyén társadalmi integrációjára helyezték a hangsúlyt, Németországban vagy Franciaországban is problémákkal küzdenek a bevándorlók stabil társadalmi beilleszkedésében. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a kisebbségek és a bevándorlók számára ugyanazokat a jogokat kellene biztosítani: a két csoport tagjainak egészen más kulturális, politikai vagy anyanyelvhasználati igényei vannak az állammal szemben.

○ Mit gondol, a térségben mennyire jellemző az eltérés a normák és a gyakorlat között? Mivel van mindez összefüggésben? V. B. A mi térségünkben, a legtöbb közép- és kelet-európai országban látványos szakadék tátong a törvények előírásai és gyakorlatba ültetésük között. Ennek több oka van. Fontos és szinte minden poszt-szocialista országban meglévő probléma a gyenge társadalmi jogtudatosság: sem az érintett kisebbségek tagjai, sem a helyi közigazgatásban dolgozók nincsenek igazán tisztában azzal, hogy mit enged meg vagy mit ír elő a törvény a kisebbségek jogainak védelmében. Ebben az állami apparátust értelemszerűen nagyobb felelősség terheli, de jellemzően nem is érdekeltek abban, hogy a kisebbségi jogok érvényesítését segítsék, mert ez külön erőfeszítést igényel, sőt ennek a feltételei sem mindig vannak meg (például anyanyelvű ügyintézésnél), ugyanakkor az államok jellemző módon nem szankcionálják, eltűrik az ilyen jellegű törvénsértést. Egy másik fontos elem, hogy térségünk országában az 1990 utáni demokratikus átalakulással együtt felerősödött a homogenizáló nemzetállami politika. Ennek célja – főleg a jelentős kisebbségekkel rendelkező országokban – az egynyelvű, egységes nemzeti identitású állam megteremtése.

Kimondva-kimondatlanul a legtöbb országban a nemzeti többségi politikai elit döntő része pártállástól függetlenül támogatja ezt a modellt. Ugyanakkor az európai integráció, a nemzetközi szervezetek hatására, valamint a jelentősebb politikai erővel rendelkező kisebbségek és anyaállamuk nyomására megszülettek azok a törvények is, amelyek elismerik a kisebbségek sajátos jogait. A gond az, hogy ezen kisebbségvédelmi normák hatékony alkalmazására jellemzően nincs politikai akarat, sem jogi szankció, sem pénzügyi forrás.

○ Mik azok a „best practice” gyakorlatok, amiket a térség országai megoszthatnak egymással? Ezek milyen mértékben implementálhatók?

V. B. A jogalkalmazás gondjai ellenére vannak jó példák is: vannak sikeres helyi roma integrációs kezdeményezések, a magyarországi vagy a szlovéniai kisebbségi kulturális autonómiáknak is vannak pozitív tapasztalatai. De ugyanígy az egyes országok hibáiból is sokat lehet tanulni: az oktatási jogok területén, az államnyelv oktatásának módszereiben, a kisebbségek garantált politikai képviselésének problémáiból. Közhely, de igaz, hogy minden ország és minden kisebbségi közösség igényei, lehetőségei mások: bármilyen szabályozás, modell csak az országban élő kisebbségek igényeihez alakítva vehető át.

○ A nyári egyetemmel kapcsolatban milyenek a visszajelzések? Nyomon lehet követni az események utóéletét és az itt folyó eszmecsere hatékonyságát?

V. B. Szerencsére nagyon jó, aktív hallgatóink voltak az elmúlt években. Minden év nyári egyetemi közönségének külön Facebook-csoportja van, ott sokszor megosztanak egymással konferencia-felhívásokat, állásajánlatokat, s látszik, hogy élő marad a kapcsolat. Ugyanígy előfordul, hogy minket, szervezőket is megkeres egy-egy volt hallgatónk valamilyen szakmai vagy egyéb kérdésben. Nagy szerencsénk, hogy minden évben több száz jelentkező közül tudjuk kiválasztani azt a 30–35 főt, aki részt vehet a nyári egyetemen, és így valóban az igazán felkészült és motivált résztvevők jönnek el, akiknek később is hasznosak lehetnek az itt kialakított kapcsolatok.

○ Mi várható a jövőben? Milyen trendek vannak felerősödőben a kisebbségi jogok színterén, s mi a nyári egyetem jövője?

V. B. Örülök, hogy az NKE vezetése kezdettől fogva támogatta ezt a nyári egyetemet, a mi térségünkben úgy látom, nagyon is hasznos egy ilyen kisebbségi jogi nyári kurzus. Ezt a partnereink is és a jelentkezők nagy száma is megerősítik. Nagyon fontosnak tartom, hogy a nyári egyetem egy közös program, amit olyan kitűnő partnerekkel szervezhetünk, mint a Tom Lantos Intézet és a Middlesex University of London. Ezért bízom abban, hogy a támogatás töretlen lesz és a Global Minority Rights Summer School-t jövőre és azután is megszervezhetjük, így szerintem az NKE számára is egy nemzetközi védjegygyé válhat. Sőt, olyan elképzelések is vannak, hogy a nyári egyetem tapasztalatait az NKE mesterképzési profiljában is jobban kamatoztassuk, akár más külföldi egyetemmel közös képzésben is. ●

„Helyretolni a kizökkent időt” Egyed Istvánra emlékeztek a Ludovikán

SZÖVEG: SZÖÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Emléktábla- és teremavatással, valamint tudományos konferenciával emlékeztek meg a 130 évvel ezelőtt született Egyed István bíróról, jogtudósról, közjogi íróról a Nemzeti Közszoigálati Egyetemen. Az intézmény a professzor A mi alkotmányunk című főművét reprint kiadásban jelenteti meg, amelyet a tervek szerint idén szeptemberben mutatnak be a szakmának és a nagyközönségnek.

Egyed István születésének 130 éves és halálának 50 éves évfordulójára emlékezve az NKE programsorozatát szervezett, amelynek részeként emléktábla- és teremavatásra is sor került a Ludovika Főépületben. „A jogérzet minden emberrel együtt születik, s csak a jogok tisztelete képes fenntartani a társadalmat” – ezzel az Egyed Istvántól vett gondolattal kezdte az emléktábla-avatáskor mondott ünnepi beszédét Prof. Dr. Patyi András. Az NKE rektora szerint ez a gondolat híven tükrözi ember és törvény összetett viszonyát. „Egyed István meg nem alkuvó, mélyenszántóan gondolkodó jogtudós volt, aki egyaránt művelte a magyar közjog tudományát és a közigazgatási jog stúdiumát is” – fogalmazott Patyi András. A rektor hangsúlyozta, hogy Egyed István egyszerre volt értője, tanítója és kutatója a történeti alkotmányosságnak, a helyi önkormányzatok és az elkülönült közigazgatási bíráskodás tanának, de jeles ismerője volt például az iparjognak és az iparigazgatásnak is. Patyi András bejelentette, hogy az NKE Rektori Tanács egyetértésével a Ludovika Főépület egyik termét Egyed Istvánról nevezik el.

Dr. Horváth Attila Egyed István munkásságát méltatta beszédében. Az NKE Államtudományi és Közigazgatási Kar (ÁKK)

intézetvezetője szólt arról, hogy a professzor oktatói-kutatói tevékenysége során mindig szem előtt tartotta az elmélet és a gyakorlat egységét. „Nem maradt meg az elefántcsonttoronyban, a kutatói szobában. Nemcsak egy szűk kutatói körnek írt, hanem a nagyközönségnek is” – fogalmazott a docens. Egyed hamar felismerte, hogy a 20. században mennyire megnőtt a közigazgatás jelentősége, amelynek nagy szerepet tulajdonított a '20-as évek gazdasági-politikai válságából való kilábalásban. Horváth Attila szerint hangsúlyt fektetett a közigazgatási képzés fejlesztésére is, ahogyan egyik művében fogalmazott: „Magyarországnak nemcsak jó bírákra és ügyvédekre van szüksége, hanem sokkal nagyobb számban jó közigazgatási tisztviselőkre is.” A docens hozzátette, hogy Egyed István a diktatúrák időszakában is kiállt az alkotmányosság eszméi mellett. Az ünnepség végén Patyi András rektor és Kiss György, az ÁKK dékánja avatták fel az Egyed István-emléktáblát.

A rendezvény tudományos konferenciával folytatódott, ahol a szakma neves képviselői emlékeztek az 50 évvel ezelőtt elhunyt professzorra. Patyi András rektor előadásában elmondta, hogy az Egyed név görög megfelelője pajzshordozót, védelmezőt jelent, >>

amely jól illik az egykori jogtudósra, aki az elmélet és a gyakorlat területén egyaránt fontosat alkotott. „A Horthy-korszak egyik vezető jogjogásza volt a magyar jogtudomány aranykorában” – fogalmazott Patyi András. A rektor szerint Egyed István munkássága számos területen új irányokat mutatott az akkori közjogi gondolkodásban. „Megmutatta a magyar történeti alkotmány önálló fejlődési útját, amely a magyar nemzeti lélek alkotása, a magyar szellemi kultúra ékes bizonyítéka és a magyar fennmaradás záloga” – hangsúlyozta Patyi András. Elhangzott az is, hogy Egyed István fontos tételeket fogalmazott meg a jogállammal kapcsolatban is, amelyek egyike szerint „csak olyan államra lehet ezt alkalmazni, amelyben a jog uralkodik”. A rektor szólt arról is, hogy Egyed István életében – ahogyan a teljes jogászprofesszori elit esetében is – az 1948/49-es politikai fordulat elhallgattatást és eltávolíttatást hozott. Patyi András szerint a mai kor feladata, hogy „helyrehozzuk a kizökkent időt”, amelyhez Egyed István műveit, gondolatait is olvasni és használni kell. A rektor elmondta azt is, hogy az NKE a professzor *A mi alkotmányunk* című főművét reprint kiadásban jelenteti meg, amelyet a tervek szerint idén szeptemberben mutatnak be a szakmának és a nagyközönségnek.

„Egyed István munkásságát egy viszonylag rövid pályafutás, de annál gazdagabb életút jellemzi” – kezdte előadását Prof. Dr. Kiss György. Az NKE Államtudományi és Közigazgatási Kar dékánja szerint azért volt a szokásosnál nehezebb ezt a konferenciát megszervezni, mert aránylag kevés dokumentum állt rendelkezésre Egyed Istvánról. A dékán részletesebben beszélt az egykori professzor alkotmányfelfogásáról, amelynek egy része ma is megállja a helyét. Kiss György szerint *A mi alkotmányunk* című művét is egyfajta kettősség jellemzi, amelyben ragaszkodik a Közép-Európában használatos értékekhez, de felmutatja az időtálló összeurópai értékeket is. A dékán szerint érdemes követni ma is az Egyed István által képviselt utat, amely a gyakorlati tapasztalatokat az elméleti alapossággal ötvözte.

Prof. Dr. Torma András szerint Egyed István életműve minta lehet a mai jogászok számára. A Miskolci Egyetem rektora előadásában elmondta, hogy az egykori professzor neve és tevékenysége sokáig még a szakma számára sem volt igazán ismert. Torma András is akkor jött rá, hogy milyen nagy kvalitású szakemberről van szó, amikor elkezdte kutatni az életét. A rektor is kiemelte, hogy Egyed István mennyire egységszerűen tudta kezelni a gyakorlatot és az elméletet. Szakmai pályája kapcsán megjegyezte, hogy annak első felében inkább a bíraskodással, második felében pedig a közigazgatással foglalkozott. Torma András is szólt előadásában *A mi alkotmányunk* című könyvről, amely egyfajta esszenciája Egyed István munkásságának. A 36 fejezetből álló műben többek között olyan megállapítások találhatók, mint hogy Magyarország Európa szíve, vagy például, hogy a magyar állam jogállam, amelyben a jog uralkodik. A könyvben Egyed István megfogalmazta az ezeréves alkotmány örök jellemzőit, így

történelmi jellegét, közjogi szellemiségét, erős nemzeti vonását és keresztény vonatkozását. A rektor szerint az egykori professzor fontos gondolata az is, hogy a magyarság jövője csak az alkotmányosság útján építhető.

„Csak a társadalom sok szegmensében megforduló, úgynevezett teljes emberek képesek arra, hogy a társadalmi igazságosságot szolgálják” – mondta előadásában Dr. Darák Péter. A Kúria elnöke szólt arról, hogy Egyed István bírói és jogtudósi munkája mellett milyen sokféle társadalmi megbízatást is vállalt. Így például tagja volt az Országos Testnevelési Tanácsnak, titkára a Magyar Jogászegyletnek és főmunkatársa a *Sajtó* című tudományos folyóiratnak. Közszolgálati pályáját is a sokszínűség jellemezte, hiszen volt jegyző, albíró, törvényszéki bíró, az Igazságügyi Minisztérium szakelőadója, majd 1923-tól budapesti ítéltáblai bíró is. Darák Péter beszélt a tudományos munkájáról is, amely szintén tükrözi a közszolgálati sokszínűséget, így például foglalkozott a választási bíraskodással és az önkormányzati bíraskodás gazdasági összefüggéseivel is.

A szuverenitás kérdését tárgyalta előadásában Prof. Dr. Varga Zs. András. Az alkotmánybíró szerint egyre jobban kezd kikopni az uniós tagállamok szótárából a szuverenitás fogalma. Ez arra vezethető vissza, hogy az államok és az azok által létrehozott közös európai intézmények között egyfajta közös szuverenitásgyakorlás történik. Ebben a nemzetközi intézmények a saját legitimitásukat próbálják mindenáron megőrizni és folyamatosan növelni. „Egyed István magas szinten művelte a közjogi politikai publicisztika műfaját” – hangsúlyozta előadásában Prof. Dr. Kukorelli István. Az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Alkotmányjogi Tanszékének vezetője elmondta, hogy a két világháború közötti időszak különösen hangos volt a közjogi vitáktól, amelyeknek egyik karakteres résztvevője volt Egyed István. Nagyon termékeny közjogi író volt, és munkáiban elsősorban a közigazgatással

és az alkotmány kérdéseivel foglalkozott. Publicisztikái azonban nemcsak a hagyományos jogtudományi folyóiratokban jelentek meg, hanem olyan kiadványokban is, mint például a *Pesti Hírlap*, az *Új Ember* vagy a *Katolikus Szemle*. Egyed István helyi önkormányzatokkal kapcsolatos álláspontjáról beszélt előadásában Prof. Dr. Balázs István. A Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar tanszékvezetője szerint az egykori professzornak önkormányzatbarát gondolatai voltak, de nagyon fontosnak tartotta az állami felügyelet meglétét is a helyhatóságok felett. Balázs István szólt a jelenlegi közjogi berendezkedésről is, amelynek kapcsán megjegyezte, hogy a helyi önkormányzatok helyzete jelentősen változott 2010 után. Szerinte egyfajta „államosítás” történt, amelynek során az állam nagymértékben vett át a helyhatóságoktól korábbi önkormányzati feladatokat. Megjegyezte, hogy az önkormányzatok az államszervezet részeként működő állami szerveknek tekinthetők, és autonómiájuk funkcionális, célhoz kötött és korlátozott lett az elmúlt években.

„Egyed István azok közé tartozik, akiknek szellemi és emberi magatartása a mai világban is példaértékű” – hangsúlyozta előadásában Dr. habil. Takács Albert. Az NKE Államtudományi és Közigazgatási Kar egyetemi docense szerint Egyed István a történeti alkotmányosság elkötelezett híve volt, de nem vallotta a jogegyenlőség abszolutista felfogását. Szerinte, ha a jogokat tiszteljük, akkor azok előfeltételeit is tisztelni kell. Dr. habil. Chronowski Nóra szerint a szuverenitás nem értelmezhető a jogállamiság nélkül, ami nem a rendszerváltás találmánya, hanem a történeti alkotmányosság egyik követelménye is volt. Az ELTE ÁJK Alkotmányjogi Tanszék docense szerint bátor dolog volt Egyed Istvántól, amikor a diktatórikus történelmi időszakban is kiállt a jogállamiság eszménye mellett. ●

Egyed István (1886. július 11. – 1966. július 14.) közjogi író, egyetemi tanár és dékán, jogtudós és bíró is volt egyben. Pályája során számos közéleti feladatot is vállalt, így többek között elnöke volt a Szent István Társulatnak, főtírkára az Országos Nemzeti Klubnak és titkára a Magyar Jogászegyletnek. Már joghallgató korában felfigyelt rá a szakma, amikor egy egyetemi pályázaton dicséretet nyert a vármegyei önkormányzat bírói védelmét biztosító 1907. évi LX. tc. jelentőségét méltató tanulmányával. Bírószági joggyakornokként, majd törvényszéki jegyzőként dolgozott 1913-ig, amikor is bírói vizsgát tett. Hamar törvényszéki bíró, majd ítéltáblai bíró lett, de már közben is tevékenykedett az Igazságügyi Minisztérium Törvényelőkészítő Osztályának szakelőadójaként. 1922-ben a Budapesti Tudományegyetem Közgazdaság-tudományi Kar magántanára lett, de emellett az ipari közigazgatási jog megbízott előadója is volt 1922 és 1927 között. Kétszer is megválasztották dékánnak a budapesti József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (JNMGE) Közgazdaság-tudományi Karán. A közigazgatás iránti tudományos elkötelezettségét jelzi, hogy pályafutása során mindvégig jelen volt e tudomány vizsgálatának, fejlesztésének igénye. Kiemelten fontosnak tartotta az elkülönült közigazgatási bíraskodás kialakítását és mélységében vizsgálta a magyar vármegyei és fővárosi önkormányzat helyzetét is. Emellett a szakigazgatások terén iparjogból és iparigazgatásból is marandót alkotott.

Szakmai érdeklődésének másik nagy területe a magyar alkotmány vizsgálata, amelynek keretében a Szent Korona-tanhoz kapcsolódva a történeti alkotmány folyamatosságát hangsúlyozta. Nézetei szerint a jogfolytonosság elvével a forradalom ellentétes, a szabadságharc azonban nem, mert az az ellenállási jog kifejeződése. A náciizmus és a kommunizmus eszméit közvetlenül is elutasította.

A második világháborút követően Magyarországon megkezdődött a jogtudományi gondolkodók, köztük Tomcsányi Mór, Szontagh Vilmos és Egyed István ellehetetlenítése, így nem folytathatta egyetemi pályafutását. Farkasréti síremlékét később fel is számolták.

Egy nemrég napvilágot látott felmérés szerint ma Magyarországon mintegy hárommillió ember egyáltalán nem használ internetet. Köztük aránylag sok a fiatal is, a 30 év alatti magyarok hat százaléka, azaz mintegy 130 ezer fiatal digitális analfabétának tekinthető. A Kormány felismerte a problémát, és tavaly decemberben megszületett a Digitális Jólét Program, amelynek legfontosabb célja a digitális írástudatlanság felszámolása.

A budapesti Alternatív Közgazdasági Gimnázium tavaly csatlakozott a digitális iskola programhoz, amelynek célja a magyarországi oktatás digitális átalakításának ösztönzése. A differenciált középiskolai képzést nyújtó intézményben a diákok teljes mértékben élvezhetik a digitális világ nyújtotta lehetőségeket. Bár továbbra is használnak füzetet, krétát és táblát, minden fiatalnak van egy saját laptopja is, amelyet rendszeresen használ a tanulás során otthon és az iskolában is. Például a történelemórákon vagy a természettudományos ismeretek elsajátítása során. A szakember szerint a diák így sokkal könnyebben szerzi meg a tudást, és megtanul csapatban is dolgozni. „Sokkal tágabb terepe van így az együttes munkának és a kooperációnak, amely nagyon fontos

képesség a mai világban” – fogalmazott Nádori Gergely, az iskola tanára. A mai fiatalok szinte rutinszerűen használják az internetet, amely új lehetőséget ad az oktatók kezébe is, de meg kell tanítani a diákoknak, hogyan éljenek a digitális világ vívmányai-val a tanulás során. Nádori Gergely úgy véli, hogy a digitális eszközök rendszeres és módszeres használatával tanulók versenyelőnyben lesznek a többséggel szemben. Ezt mutatja az is, hogy az iskola robotépítő csapata rendszeresen jól szerepel a különböző világversenyeken, és az egykori csapattagok közül többen már a világ legjobb egyetemlein tanulnak. Országosan azonban közel sem ilyen kedvező a helyzet. Az egyik marketingkutató cég nemrég tette közzé legújabb felmérését,

amely szerint hazánkban mintegy hárommillióan egyáltalán nem interneteznek, ráadásul ez a jelenség a fiatalabb korosztályt is érinti. „A 30 év alatti magyarok hat százaléka, azaz mintegy 130 ezer fiatal digitális analfabétának tekinthető” – ismertette a kutatás egyik eredményét Kurucz Imre. Az NRC Marketingkutató és Tanácsadó Kft. kutatási igazgatója szerint ez részben szociális problémákra vezethető vissza, de vannak olyan szülők, akik lényegében tiltják a gyermeküket az otthoni számítógép-használattól. Kurucz Imre úgy látja, hogy Magyarországon az utóbbi években nem nőtt jelentősen az internethasználók aránya, tehát a digitális írástudatlanság továbbra is jelentős problémának tekinthető. „A generációváltással nyilván fokozatosan csökken majd a digitális analfabéták aránya, és ezzel elterjedtebb lesz az internethasználat Magyarországon” – fogalmazott a kutatási igazgató, aki szerint az idősebb generáció jelentős része már nem fogja élvezni a digitális világ vívmányait. „Ők már valószínűleg internet nélkül élnek le az életüket” – tette hozzá Kurucz Imre.

Ez pedig azért is okozhat gondot, mert már ma is sok közszolgáltatást alapvetően elektronikusan lehet elérni. „Ezért sem szabad szemet hunyni a probléma felett” – véli Major Gábor. Az Informatikai, Távközlési és Elektronikai Vállalkozások Szövetségének főtitkára szerint a megoldásban az államnak és a piaci szereplőknek is van feladata. „Ma már olyan mértékben digitalizálódik a világ, így a munkaerőpiac is, hogy nem lehet egy kikopó rendszerben gondolkodni, hanem a középkorúakat és az időseket is meg kell próbálni felzárkóztatni, hiszen egyre több ügyet csak elektronikusan lehet intézni a jövőben” – fogalmazott a szakember, aki szerint 10–15 év múlva már nem lesznek olyan munkahelyek, ahol ne lenne szükség a digitális tudásra.

Ezt ismerte fel a Kormány, amikor tavaly év végén megalkotta a Digitális Jólét Programot, amelynek a legfontosabb célja a digitális írástudatlanság felszámolása. Ennek egyik eszköze lehet az internet-szolgáltatás díjának csökkentése. A Digitális Jólét Programért felelős miniszterelnöki biztos a napokban jelentette

be, hogy első lépcsőben jövőre 18 százalékra csökkentik az internetezés áfa-tartalmát, amely egy évre rá akár 5 százalék is lehet, ha azt a magyar gazdaság teljesítőképessége lehetővé teszi. Deutsch Tamás az *Információs Társadalom Parlamentje* nevű konferencián elmondta, hogy a program sikeréhez széles körű párbeszédre, a kormányzat, a piaci szereplők, a szellemi, társadalmi és tudományos műhelyek, valamint a nyilvánosság együttműködésére és a kormányzat aktív szerepvállalására van szükség. A miniszterelnöki biztos szerint el kell érünk, hogy két éven belül érdemi eredményei legyenek a magyar oktatási rendszer digitális átalakításának, és a tanárok, oktatók lehetőséget kapjanak saját digitális kompetenciák fejlesztésére. „A cél, hogy minden polgár a lakóhelyétől tíz kilométeren belül elérhessen olyan intézményt, amelyben ingyenesen fejlesztheti digitális alapképességeit” – fogalmazott Deutsch Tamás.

Mindez azért is fontos, mert napjainkra a digitális gazdaság részaránya Magyarország termelésében elérte a 20 százalékot. Ráadásul ezen a területen alkalmazzák a dolgozók 15 százalékát, és ezért az ágazatnak fontos szerepe lesz a gazdasági növekedésben és a foglalkoztatás bővülésében. A téma kapcsán nem szabad azonban megfeledkeznünk arról sem, hogy Magyarországon több mint húszezer betöltetlen informatikusi álláshely van. „Ez azért is probléma, mert mondjuk a mezőgazdaságban vagy az egészségügyben is egyre több informatikai ismeretekkel rendelkező szakemberre lesz szükség” – fogalmazott Major Gábor. A szakember szerint erősíteni kell a természettudományos képzést, hiszen ezek egyre jobb megélhetést kínálnak majd a végzett hallgatóknak. „Ez azonban egyelőre még nem érződik a felsőfokú képzésekre való jelentkezés dinamikájában” – tette hozzá a főtitkár.

Információink szerint hamarosan elkészül a digitális oktatási stratégia, amelynek alkalmazása révén a digitalizáció sokkal nagyobb szerepet kaphat az oktatás valamennyi területén, és amely hozzájárulhat a drámai mértékű informatikushiány mérsékléséhez is. ●

DIGITÁLIS JÓLÉT ALAPCSOMAGOK SEGÍTHETIK AZ INTERNETHASZNÁLAT TERJEDÉSÉT

A kormányzat jelenleg is tárgyal az internetszolgáltatókkal arról, hogy 2017. januárjától valamennyiük kínálatában elérhető legyen a Digitális Jólét Alapcsomag, amelynek ára legalább tizenöt százalékkal alacsonyabb a jelenleg elérhető legolcsóbb konstrukciónál. Ezeket az alapcsomagokat azok vehetik majd igénybe, akiknek még nincsen internet-előfizetésük. A tervek szerint két évig lehet használni ezeket, majd további egy évvel meghosszabbíthatják azok, akik részt vesznek az állam által biztosított ingyenes digitális képzésen. A Kormány célja jelentősen növelni a rendszeres internethasználók arányát. Magyarországon mindössze 65–70 százalék tartozik ebbe a csoportba, szemben az európai uniós 80–85 százalékkal. Az ideális az amerikai egyesült államokbeli adat elérése lenne, ott a lakosság több mint 95 százaléka rendszeres internethasználó.

Forrás: kormany.hu

„Szorongás az, amikor úgy félünk, hogy a közvetlen ok nincs jelen”

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES
FOTÓ: HALLER JÓZSEF (ARCHÍV)

Szakterülete a magatartás neurobiológiája. Kutatási témái között szerepel az agresszió, a szorongás neurobiológiája, az abnormális agresszió hormonális és idegrendszeri szabályozása. Dr. Haller József egyetemi docens, az MTA doktora fél éve irányítja a Rendészettudományi Kar Rendészeti Magatartástudományi Intézetét. A biológus végzettségű tudós harminc éve kutat az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetében, ahol a Magatartás-neurobiológiai Osztályt vezeti. Úgy véli, valaki annak a területnek válhat a szakértőjévé, amelyet évtizedek óta kutat.

○ **Hogyan került kapcsolatba a biológia tudományával?**
Haller József: Mindig is érdekelt az állatok viselkedése, édesapámmal sokat jártam az erdőbe, volt alkalmam megfigyelni őket. Az első „tudományos cikkemet” tizenkét éves koromban írtam az iskolám lapjába. A Kutató kisbiológus néven meghirdetett programban vettem részt, a hangyák viselkedésének vizsgálatáról írt munkámmal első helyezést értem el. Azt kutattam, hogyan találják meg a táplálék felé vezető optimális útvonalat két pont között. Megállapítottam, hogy a hangyák szaglása rendkívül jó.

○ **Időközben a magatartás neurobiológiája vált a szakterületévé.**

H. J. A szakterületem a magatartás, elsősorban az agresszió, a szorongás és a traumás zavarok kutatása, valamint ennek neurobiológiai alapjai. A kutatócsoportommal modellezni kezdtem az emberi pszichopátiás jelenségeket. Az egyik általunk modellezett jelenség az agresszivitással járó pszichopatológiákhoz kapcsolódik. Korábban ezeket a kórképeket egyszerű laboratóriumi tesztekkel vizsgálták. Mi voltunk az elsők, akik rájöttünk, hogy ha az

emberi pszichopatológiák kiváltó tényezőinek (etiológiai faktorainak) tesszük ki az állatokat, abnormális agresszió alakul ki náluk, amelynek egyik legfontosabb sajátossága a fajra nem jellemző agresszió, például a sérülékeny testfelületek (fej, torok, has) támadása. Munkánk nyomán több kutatócsoport is saját fejlesztésbe kezdett. Jelenleg két modellel dolgozunk. Az egyik az antiszociális személyiségzavarra jellemző ún. „hidegvérű” agresszió, a másik az időszakosan jelentkező, explozív zavarra jellemző, fokozottan emocionális agresszió. Mindkét zavarnak köze van az erőszakos bűnözéshez, de más okokra vezethetők vissza (ezeket az okokat modelleztük), eltérő környezetben jelennek meg, és eltérnek a kezelési lehetőségeik is. Jelenleg ezen abnormális viselkedések mechanizmusait sejt- és idegsejtszinten próbáljuk tisztázni. Olyan mechanizmusokat tanulmányozunk, amelyek kutatása csupán néhány éves múltra tekint vissza. Azt is vizsgáljuk, hogy az állatoknál megfigyelt jelenségek milyen mértékben alkalmazhatók az emberi abnormális (pszichopatológiás) agresszióra. Engem leginkább mindig az ember érdekelt. Azért foglalkoztam állatokkal, mert

rajtuk sokkal több minden vizsgálható, mint az emberen. A humán kutatás nehezebb, több pénzbe kerül, bonyolultabb az engedélyeztetési eljárás, ami lassítja a munkát.

○ **Mit kutat jelenleg?**

H. J. A traumák viselkedési következményeivel foglalkozom. Ez olyan stressznek az átélését jelenti, amelynek hosszú, akár évtizedekig zajló következményei lehetnek, és komplex zavart okoznak: szorongást, depressziót, pszichózist, skizofréniaszerű tüneteket, alvászavart, és agresszivitáskomponense is van.

○ **Ha valakit trauma ér, mindenképpen jelentkeznek ezek a tünetek?**

H. J. Nem feltétlenül. A poszttraumás stressz zavar első leírása a nemi erőszakot átélt nők vizsgálata során született meg, azonban ez a hetvenes évek elején nem keltett olyan nagy feltűnést. Ám amikor Vietnámból hazatértek a háborús veteránok, a poszttraumás stressz zavar okozta viselkedési problémák olyan méretűvé váltak, hogy speciális kórházakat kellett felállítani a kezelésükre. Ekkor kezdték el tudományosan is vizsgálni a kérdést. Azóta már kiderült, hogy sok minden okozhat poszttraumás stressz zavart: akár az állás elvesztése, ha reménytelen helyzetbe kerül valaki, vagy amikor életveszélyes betegség jelentkezik a családban. Egy háborús trauma az emberek 30-40 százalékánál idéz elő problémát, egy halálos betegség a családban, egy állás elvesztése csupán 3-4 százalékuknál. Egyes emberek kiheverik, de vannak, akik nem tudnak túllépni rajta, a kezelésük nagyon nehéz és hosszú ideig tart. A vietnami katonák esetében, azoknál akiknél öt év eltelte után is fennállt ez a zavar, örök életükben meg is maradt. A betegség kezelésére kétféle terápia létezik: az egyik a pszichoterápia, a másik a gyógyszeres kezelés. Ezek tüneti kezelések, és az okokat nem tudják megszüntetni. A kutatásunk arra irányul, hogy azonosítsuk azokat az idegrendszeri elváltozásokat, amelyek a trauma következtében kialakulnak, és így olyan gyógyszeres kezeléseket lehessen kifejleszteni, amelyek nemcsak a tüneteket képesek kezelni, hanem meg is szüntetik ezt az állapotot. Ez egy intenzíven kutatott terület, s ennek az az oka, hogy folyamatosan vannak háborúk, de traumát okoz a migráció is, a migránsoknak ugyanis megváltozik a pszichikumuk.

○ **Csak angol nyelven érhetőek el a publikációi. Ennek mi az oka?**

H. J. Három magyar tanulmányt írtam összesen. A tudományos élet angol nyelven zajlik, mert ez nemzetközi tevékenység, amelynek a részévé válni csak idegen nyelven lehetséges. Magyarul elsősorban ismeretterjesztő cikkeket írtam, eléggé rendszeresen. Mindegyik szorosan kötődik az agresszivitással kapcsolatos munkáimhoz.

○ **Rendkívül érdekes előadást tartott *Agyműködés, szorongás, szorongásgátlás* címmel a Mindentudás Egyetemén, ahol elmondta, hogy a szorongás az, amikor úgy félünk, hogy a közvetlen ok nincs jelen.**

Dr. Haller József

Kedvenc film • Szabó István: Mephisto

Kedvenc könyv • Xenophón: Anabaszisz

Kedvenc zene • Bartók Béla: Csodálatos mandarin

H. J. Természetes dolog, ha valaki fél a farkastól vagy attól, hogy pisztolyt fognak rá. A probléma akkor kezdődik, amikor a szorongás nem megmagyarázható. Többféle szorongásos zavar van: generalizált szorongás, amely hosszú ideig tart, és régóta fennálló állapotot tükröz, valamint visszavezethető genetikai hajlamra és a stressz hatásaira. A másik a pánikreakció, amikor az időnként halálfélelemhez hasonló félelmi rohamok törnek rá. Ismerjük az agorafóbia jelenségét is, amikor valaki a közönség előtt való szerepléstől fél. Egyik esetben sincs jelen olyan tényező, amely a félelmet indokolná. Megjegyzem, nincs olyan ember, aki szorongónak születik, csupán hajlamosító tényezők hatnak rájuk, majd bizonyos körülmények hatására válnak szorongóvá.

névgyűjtemény

»

KÖZZSZOLGÁLAT ÉS PSZICHOLÓGIA HARMADSZOR

Június közepén ismét összegyűltek neves szakemberek a Farkasvölgyi úti campuson, hogy az RTK Magatartástudományi Intézete által immáron harmadik alkalommal szervezett *Közzszolgálat és pszichológia* című konferencián megvitassák a téma főbb, elsősorban a rendvédelmi munkához kapcsolódó pszichológiai, magatartás-tudományi kérdéseit. Ahogy Dr. Janza Frigyes ny. r. vezérőrnagy fogalmazott nyitóbeszédében: mindent, ami összefügg a magatartással, érdeklődés övez. Mint mondta, ma reneszánszát éli a pszichológia tudománya. „A III. Közzszolgálat és pszichológia konferencia a 21. században a tudományos ismeretek alkalmazása során tudományos válaszokat ad” – hangsúlyozta. Az eseményen Haller József az agresszióról, a bűnözésről, az érzelmek fölötti kontrollról és az érzelmek uralmáról beszélt. A Magatartástudományi Intézet vezetője szólt a Belügyminisztérium Nemzetközi Oktatási Központjával folytatott együttműködésről is, amelynek keretében akcióban részt vett rendőröket vizsgáltak, 164 tiszthelyettest, akiknek a szívritmusa megnőtt a vizsgálatok és a többnapos tréning során. Mint mondta, a stresszhelyzet és a döntéshozatal nehézsége szabálytalan szívveréshez vezethet. A kutató bejelentette azt is, hogy a jövőben önkéntes jelentkezés alapján az RTK hallgatóit is bevonják a vizsgálatokba. A rendezvényen többek között szó volt veszélyhelyzeti magatartással kapcsolatos kutatásokról, a trauma és a kínzás pszichológijáról, a prostitúció és az áldozatvédelem keretében szexuális szabadságról, biztonságról és bűnmegelőzésről is.

○ Valahol olvastam, hogy arra kell törekednünk, hogy folyamatosan pozitív érzéseket éljünk át, akkor nem leszünk szorongók.
H. J. Nem lehet uralmunk minden felett. Nem tudjuk ellenőrizni a munkahelyi légkörünket, nem tarthatjuk feltétlenül száz százalékos kontroll alatt a családi körülményeinket. Akinek van annyi lelki ereje, hogy ezeket a dolgokat a helyén kezelje, annál nem alakul ki szorongás. Azonban ne ítéljünk el valakit azért, mert ezeket az utakat nem tudta bejárni. Az ember saját maga kell ahhoz, hogy megváltozzon. Vannak zavarok, amelyeket kezelni kell, de csak azokkal az emberekkel foglalkozhatunk, akik akarják azt. Senkit sem üldözhet a pszichiáter. Azonban az építő emberi kapcsolatok valóban jótékonyan hatnak az egészségi állapotunkra.
○ *Stressz, agresszió, siker* címmel írt könyvet.
H. J. A stresszhormonok és az agresszió közötti viszonyt, a stresszmentes és az emocionális agressziót vizsgáltam. Aki agresszív, a csoporton belül nem lehet sikeres. Az állatok az ellenfél torkát a már említett kísérletben figyelmeztetés nélkül támadták. Az úgynevezett normális állatok félelmi állapotban éltek, ez bennünket is meglepett. Egyértelművé vált, hogy bonyolult összefüggések vannak a szorongás, az agresszió, a társadalmi rang között, amely területek napjainkban még eléggé feltáratlanok.
○ *Miért agresszív az ember?* címmel is jelent meg kiadványa.
H. J. Ez a könyv az agresszió genetikai okaitól a szociális okokon át egészen az idegrendszeri háttérig vezető út nagy lélegzetvételű áttekintése.
○ Oktatott az ELTE-n, a SOTE-n, a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen, valamint a Szent István Egyetem Biológiai Intézetében. Hogyan kapcsolódott be a Rendészettudományi Karon végzett munkába?
H. J. Az volt az előzménye, hogy 2013-ban a Belügyminisztérium Nemzetközi Oktatási Központjának a vezetője, Farkas István

ezredes megkeresett, aki azt szerette volna a segítségével megtudni, hogy miért van az, hogy a kiképzésre érkező rendőröknek csak egy része teljesít jól szélsőségesen stresszes körülmények között. Az is érdekelt, hogy ez előrejelezhető-e. Nagyon megtetszett a téma, felkeltette az érdeklődésemet. Először videofelvételekkel és szívritmus-regisztrációkkal dolgoztam. Ennek során a viselkedés és a szívritmus között érdekes összefüggéseket találtam. Azt tapasztaltam, hogy a kiképzés extrém stresszhelyzetei egyes embereknél szívritmuszavart okoznak, ami befolyásolja viselkedésüket. Pályázatot nyújtottunk be, amelynek segítségével a jövőben is aktívan folytatjuk ezt a rendkívül érdekes munkát.
○ Milyen kutatási témákat, irányokat jelölt ki a Rendészeti Magatartástudományi Intézetben?
H. J. Olyan kutatási irányokat indítunk el, amelyek szorosan kötődnek a hallgatóinkhoz. A kollégákkal közös fejlesztésekbe kezdtünk. A létszám- és eszközfejlesztésre is nagy hangsúlyt fektetnek a jövőben.
○ Az egyetem fontos jellemzője a kutatás. Ön szerint mi a kutató legfőbb jellemzője?
H. J. Alapvetőnek tartom a fegyelmezett gondolkodást, aki ugyanis nem képes rendet tartani a fejében, más foglalkozást űzhet ugyan, de kutató nem lehet. A kutató fontos jellemzője, hogy olyan mélységeig merül el a valóság valamely aspektusában, amely a kívülről álló számára már túlzásnak tűnhet. Szükséges továbbá egyfajta vonzalom a rendkívül alapos és sokirányú tudás iránt. Már egyetemista koromban kutató akartam lenni. Amikor elolvastam egy fejezetet az egyetemi jegyzetekből, nem a tudás érzése alakult ki bennem, hanem kérdéseim támadtak, amelyeket szerettem volna tisztázni. A kérdések egy részére választ kaptam könyvekből, néha azonban a választ csak kutatással lehetett megtalálni. Ezért lettem kutató. Megjegyzem, a tudás, amelyet szereztem életem során, kutatóként soha nem lehet számomra elegendő. ●

„Aki az elmúláson kesereg, elfecsérli az életét”

Fejlődésregény született Afganisztánban

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Kalandok, izgalmak, tanítások, igaz, hősies küzdelmek egy hosszú út során – erről szól A kalózkirály fiai című könyv, amelyet Balassa Bence rendőr őrnagy, a Rendészettudományi Kar Rendészetelméleti és -történeti Tanszékének oktatója írt Afganisztánban. A családregény egy hajóskapitányról szól, aki hosszú útra indul, és a kisleánya, Baltazár titokban utánamegy. Az út során együtt élnek át számos kalandot.

Balassa Bence kétszer szolgált Kabulban. Első útjáról hazatérve megígérte a családjának, hogy többé nem vállalkozik veszélyes küldetésre, ám 2013-ban mégis elutazott azzal a céllal, hogy hatékony segítséget nyújtson az afgán nemzeti rendőri szerveknek, az ügyészségnek és a bíróságoknak szakmai munkájuk magasabb szintre emelésében, a képzések szervezésében, a tananyagok fejlesztésében. Egy esztendőig az Európai Unió által szervezett és vezetett, a rendőri munkát segítő és a jogállamiságot építő misszióban vett részt. Balassa Bence nem tartja magát kalandkereső, kalandvágó embernek, de mindig is élt benne egyfajta indíttatás, hogy időről időre kilépjen abból a komfortzónából, amelyben él, hogy kipróbálja magát új, kevésbé megszokott területeken. „Itthon a feleségem, a nyolcéves kisleánya és a két éves kislányom várt. Kéthavonta kétheti időtartamra haza tudtam jönni, így túlélhető volt ez az egyéves időszak. A feleségem civil, háziorvosként dolgozik. Az volt a megállapodásunk, hogy nem mesélek a kinti életemről. Otthon soha nem is kérdezett a történeteikről. Az Afganisztánban készült fotóim egy részét nem láthatták a gyermekeim. Ha olyan esemény történt Kabulban, amely esélyes volt arra, hogy bekerüljön a nemzetközi médiába, akkor azonnal hívtam a feleségemet, hogy egészen pontosan mi történt. Folyamatosan figyelte az afganisztáni híreket, így neki nehezebb volt itthon” – idézte fel életük nehéz időszakát az őrnagy. Majd hozzátette: „A kisleánya mindig is szerette a kalóztörténeteket, ezért arra gondoltam, hogy minden este meséket írok neki, így próbáltam meg élővé tenni a kapcsolatunkat a videotelefonálás

RÉSZLETEK A KÖNYVBŐL:

„És akkor végre Baltazár el tudta engedni a fájdalmat és a szomorúságot. Ott, azon a csípős reggelen, mesterét gyászolva megértette, amit Takeda annyiszor tanított neki, szavakkal, és olykor szavak nélkül. Hogy bár mindenki meghal egyszer, és az időnk véges ezen a világon, de aki ezen keseregve él, az elfecsérli az életet. Mert nem számít, mikor jön el az idő, csak az számít, mit teszel azzal az idővel, ami megadatott itt, ebben az életben. Hogy milyen ember, milyen harcos, milyen barát, milyen apa voltál. Csak ez a fontos, Baltazár san! És Baltazár szíve végre megnyugodott erre a gondolatra, és megtelt hálával Takeda és a sorsa iránt.

A magyarokra nézett, akik némán várakoztak a háttérben. Egy parázsló szempár fúródott az övébe. Bulcsú volt az. A horkán látott, hogy olvas Baltazár érzéseiben. Baltazár nem bánta. Tisztelettel bólintott, s a vezér viszonzta a fejmozdulatot.”

„Semmi válasz, ismét csak a sűrű ködként kettejük között gomolygó csönd. Nagy sokára rekedten és halkan felhangzott Veronica máskor oly vidáman, melegen csengő, szép hangja. De ez a hang most fakó és színtelen volt, mintha valami láda mélyéről szólna, és a szavak üresen, reménytelenül koppantak.

– Ismered-e, Da Silva lovag a háromszáz spártai egyenlő történetét, akik hét napon át dacoltak a perzsa Xerxész kétmillió hadával, mielőtt az utolsó szálíg mind odavesztek volna Thermopülainál? Tudod-e, mit válaszolt Leónidasz király a perzsa követnek, akit a csata előtt Xerxész azért küldött hozzá, hogy rábírja a görögöket, adják át a fegyvereiket a szabad elvonulásért cserébe?

– Nem, nem tudom, úrnóm – felelte halkán, hangjában leplezetlen áhitattal Rascao.

– A spártai király annyit felelt: »Gyertek, és vegyétek el!« Hát ezt felelem én is neked, ki hajdan ismerted a becsület szavát, de mára gyávák módjára hitvány urat szolgálsz. Gyere, és vedd el!

– Legyen hát. Legyen óhajod szerint, domina – sóhajtott fel reményvesztetten a kapitány.”

mellett. Esterházy Pétert idézve: hirtelen fölillant előttem a történet teljesnek látszó képe, és ezt követően 2013. szeptember 25-én, éppen a születésnapomon megírtam egy háromoldalas jegyzetet: a könyv ötletét. Később elküldtem a meséket a feleségemnek, aki felolvasta azokat a gyerekeknek. Ezekből a történetekből állt össze a most megjelent regény. Hazaérkezésem után a feleségem és a húgom győzött meg arról, hogy az írásom számot tarthat mások érdeklődésére is.”

A kiadványt az Írók Boltjában megrendezett könyvbemutatón Boldizsár Ildikó meseterapeuta mutatta be, aki Balassa Bencét gyerekkora óta ismeri, ugyanis az édesapja, Balassa Péter ismert irodalmár, egyetemi tanár, akinek ő a tanítványa volt. Emlékeztetett, hogy Balassa Péter tizenhárom éve eltávozott az élők sorából, és ez a könyvbemutató éppen az ő születésnapjára esett. Balassa Bence felidézte: az édesapja mindig azt kérte tőle, hogy tudja, mi a dolga, és azt úgy csinálja, ahogyan a legkomolyabban teszik.

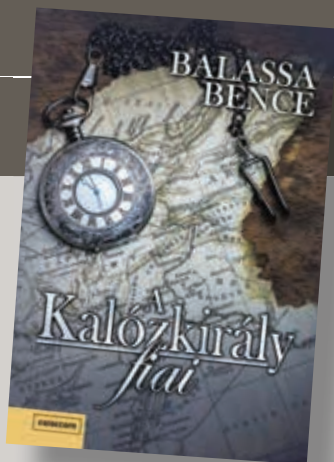
A meseterapeuta szerint a könyvnek több olvasata van: lélektani, ifjúsági és fejlődésregénynek nevezte a művet, amely az apa-fiú kapcsolatról szól. „Egy hajóval bárhová el lehet jutni, ezt is érzékelteti ez a férfias könyv, érezni lehet, hogy kisfiúnak készült, aki pedig írta, egy igazi férfi.”

A szerző részleteket olvasott fel a könyvből, és elmondta: az írásain keresztül kívánta megmutatni fiának azt, hogy mi a különbség jó és rossz között. „Egy fiú életében az apához fűződő viszony rendkívül meghatározó, ami egyik félnek sem egyszerű.” A mester és tanítvány

közi viszony nehézségeiről is írt. Felidézte, hogy a spártaiak a hat-hét éves fiúk mellé kijelöltek valakit, aki úgy nevelte őket, hogy húszévesen jó katonákká váljanak. Elmondta, hogy tizenhat éves kora óta karatézik, van egy mestere, aki a mai napig fontos számára. A szerzőhöz közel áll a képi világ, de az is kiderül a könyvből, hogy jól ismeri a hajózást, a tengeri életet. Elmondta, hogy az írás során elsősorban a fantáziájára hagyatkozott.

A történet befejező részében a mester meghal, és a kisfiú ezáltal egy csapásra nagyfiúvá érkezik, a gyermekből felnőtt lesz, hiszen másként kell élnie a továbbiakban az életét, a mestere nélkül. Bence nem akart „hollywoodi” befejezést, úgy véli, egy tízéves gyermek is szembesülhet a halállal, hiszen mindenki meghal egyszer, aki pedig az elmúláson keseregve él, elfecsérli az életét. A kötet legfőbb mondanivalója azonban az, hogy van értelme a létezésnek, annak, hogy egy hajó kikössön, lehorgonyozzon valahol.

Az órnagy arra a kérdésre, hogy mire tanította meg az afganisztáni lét, a következő választ adta: „Kulturális türelemre, arra, hogy a világ nem fekete és fehér. Empátiára egy számomra idegen nép szenvedéseivel kapcsolatban, és bizakodó derűre is, ha Afganisztán jövőjére tekintek. Ráláthatam egy nemzetközi misszió munkájára, és részt vehettem benne, szakmai, emberi kapcsolatok alakultak ki. Jó érzés volt hazajönni, Európában nagy biztonságban élünk az ottani helyzethez képest. Megtanított arra is, hogy értékeljem mindazt, ami megadatott.” ●

„Ez lesz Budapest legszebb egyetemi campusa”

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM

Gőzerővel halad a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Ludovika Campusának fejlesztése.

A tavaly ősszel átadott Orczy Úti Kollégium mellett a most épülő oktatási épület terveit is a Finta és Társai Építész Stúdió készítette. A cég alapítójával, a Kossuth-díjas Finta Józseffel és a szintén alapító, Ybl-díjas Szabó J. Tamással beszélgettünk.

Látványtervek: FINTA ÉS TÁRSAI ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ

○ Mindketten elég sok jelentős épület tervezésében vettek részt az elmúlt években, évtizedekben. Mi készítette Önöket arra, hogy egy egyetemi campus létrehozásában is szerepet vállaljanak?

Finta József: Amikor először volt szó arról, hogy részt vehetünk a projektben, a feleségemmel elsétáltunk az Orczy-kertbe. Első alkalommal jártunk ott, és egyből lenyűgözönek, nagyon jó hangulatúnak találtuk a környezetet, a tóval és a fákkal együtt. Lelkesen láttunk hozzá a munkához, mivel azt valom, hogy egy egyetemi campus létrehozásában részt venni egy nagyon jó dolog. Előtte csak egy alkalommal volt részem benne, amikor a Műegyetem informatikai épületét terveztük. A Ludovika Campus esetében mind a kollégium, mind az oktatási épület tervezésekor azt tartottam az egyik fontos kiindulópontnak, hogy az épületeknek megfelelő kapcsolata legyen a város és az Orczy-kert irányába is. Úgy gondolom, hogy ha megvalósul a teljes projekt, ez lesz Budapest legszebb egyetemi campusa.

Szabó J. Tamás: Egy nemrég megjelent újságcikkben azt kérték számon tőlünk, hogy a kollégium épülete miért nem illeszkedik jobban a Ludovika Pollack Mihály tervezte Főépületéhez. Ennek az az egyszerű oka, hogy a két épület között ott van a park, és nekünk a tervezéskor elsősorban arra kellett figyelniünk. Az oktatási épület annyiban más, hogy az már közelebb van a Ludovikához, és fel is veszi annak geometriáját.

○ Az egykori Ludovika Akadémia klasszicista stílusban épült. Reálisan elvárható-e, hogy ezek a stílusjegyek egy 21. századi épületen is megjelenjenek?

Finta József: A mai világban a média egy része azt sugallja, hogy minden, ami régi, az szép, és minden, ami új, az rossz, csúnya.

Kétségtelen, hogy a jelenkor építésze nem tud olyan hatásos, egyértelmű üzeneteket megfogalmazni, mint amilyeneket a régebbi épületek tükröznek. De azért a maiaknak is vannak üzeneteik, legfeljebb az emberek nehezebben fedezik fel azokat. Mondhatnám azt is, hogy jó lenne a klasszicizmus idején élni, de most teljesen más világ van, és ezeknek a kihívásoknak kell elsősorban megfelelni.

Szabó J. Tamás: Sok rosszat lehet mondani például a hatvanas évek építészetéről, de az látható minden egyes akkori épületen, hogy tervezőik hittek az értékkeremtésben. Sajnos manapság az építészek többségére ez nem annyira jellemző.

Finta József: A nagy építészeti stílusok nem azokban az átmeneti korokban születnek, mint amilyenben most is vagyunk. Ettől függetlenül most is törekedni kell az újra, a jóra. Mi például a Ludovika Campus épületeinek tervezésekor is abból indultunk ki, hogy milyen funkciók, viselkedések, mozgások fognak azokban megvalósulni, és ehhez igazítottuk a tartalmat. Fő szempont volt, hogy a hallgatók ne csak a tanulás, hanem egyúttal a mindennapi életük fontos tereiként tekintsenek az épületekre. Ez a szemlélet különösen igaz volt a kollégium tervezésére.

○ A tervezéskor mennyire tudták szabadjára engedni a fantáziájukat, és ebben mennyire támogatta Önöket az egyetem?

Szabó J. Tamás: Az egyetemről mint megrendelőtől egy négyzetméterekre lebontott pontosságú programot és üzleti tervet kaptunk, amely elvileg jelentősen behatárolta a lehetőségeket, hiszen egy adott összegből kellett mindent megvalósítani. Ezekben a keretekben belül azonban lehetett úgy „játszani” a négyzetméterekkel, hogy a lehető legtöbb közösségi teret tudjuk

becsempészni a tervbe. Ebben pedig szerencsére tökéletes partner volt az intézmény.

Finta József: Én is úgy érzékeltém, hogy az NKE vezetése teljes mértékben támogatta a koncepciókat, és kiállt mellette akkor is, amikor próbálták „megnyirbálni” azt. Sajnos ugyanis a közbeszerzéseken legtöbbször az „olcsóság” számít, és kevésbé a minőségi tartalom. Az egyetem szerencsére fontosnak tartotta, hogy ne csak a lehető legolcsóbbak, hanem használhatóak is legyenek az épületeik. Ez a fajta szemlélet ritka manapság.

○ Említették többször is, hogy szerettek volna minél több közösségi teret megjeleníteni a tervekben. Ezekre miért van szükség?

Finta József: Az egyetem nemcsak a tanulás színhelye, hanem egyfajta otthon is a hallgatók számára. Kellenek tehát olyan terek, ahol a fiatalok társasági életet élhetnek. Ez a kollégium esetében

magától értetődik, de az oktatási épületben is meg kellett találnunk ennek a lehetőségét. Ezért épülnek meg azok a pihenőterek, amelyek funkcióik ellátása mellett nagyon szép kilátást nyújtanak majd az Orczy-kertre és az Üllői útra is.

Szabó J. Tamás: Az oktatási épület egy ízig-vérig modern hely lesz, amelynek tervezésénél nem az volt a célunk, hogy mindenféle építészeti bravúrokkal kápráztassuk el az egyetemi polgárokat, hanem a használhatóságot helyeztük a középpontba a közösségi terek esetében is. A Campus térnél pedig sokáig gondolkodtunk azon, hogy az az Orczy-kert kitüremkedése legyen-e vagy inkább a városi jelleget öltse magára. Végül az utóbbi mellett döntöttünk.

○ Ha már itt tartunk, ezek az új épületek mennyire illeszkednek a városképbe?

»

Finta József: Ezt a különböző építési szabályozások alapvetően meghatározzák. Ilyen például, hogy hány százalékát lehet beépíteni a teleknek, vagy milyen lehet az adott területen az épületsűrűség. Ezután jön az igazi játék, amikor az építész felteszi a kérdést: „mi lenne, ha...?” Ez a gyermeki kíváncsiság elengedhetetlen ahhoz, hogy valaki jó építész legyen.

○ A beszélgetésünk elején említették azt, hogy fontos az épületek üzenete. A Ludovika Campus épületei esetében milyen üzenetekről beszélhetünk?

Finta József: Mindkét épület térbeli üzenete az, hogy a tereiben jól lehet mozogni, élni, továbbá mindkettő szoros kapcsolatot tart az Orczy-kerttel. Emellett elengedhetetlen az is, hogy funkciójukból adódóan legyen egyfajta méltóságuk is az épületeknek, amelyeknek egyértelmű, jól értelmezhető közlekedési struktúrával kell rendelkezniük. Tehát fontos, hogy a lehető legkönnyebben eljussak oda a város valamelyik pontjáról, ne kelljen azon gondolkodnom, hogyan is tudom megközelíteni. Ez a belső közlekedésre is igaz, azaz a campus jelenlegi és majdani épületeinek egymáshoz viszonyított megközelíthetőségére.

Szabó J. Tamás: A Ludovika Campus esetében van egy külső, úgynevezett publikus gyűű, és van egy belső, általában az egyetemi polgárok által használt gyűű, amely felfűzi az egyetemi funkciókat. Ennek érdekében például a kollégiumnál a másodlagos bejáratot nem a város, hanem a park felé nyitottuk meg.

○ A campus építését tiltakozók zaja is kíséri, akik nem igazán nézik jó szemmel a munkálatokat, különösen a fakivágásokat. Igazuk lehet?

Finta József: Amikor az első skicceket megcsináltuk, már akkor is egészen kellett gondolkodnunk. Én azt látom, hogy akik most

tiltakoznak, nem érzik igazán, mennyivel több lesz ennek a területnek az értéke a beruházással. Mindig azt kell ugyanis nézni, hogy mi az a többletérték, amely a végén keletkezik. Én például a József nádor téri fák kivágásával egyáltalán nem értettem egyet, hiszen ott egy mélygarázs építése miatt került erre sor, s ez szerintem nem tekinthető olyan többletnek, amely miatt érdemes volt a fákat kivágni. Itt viszont egy nagyon komplett egyetem születik, amiért megéri ezt az áldozatot meghozni. Tényleg Budapest legszebb campusa épül a Ludovikán.

○ Egy építész életében vannak-e olyan tervek, amelyeket még mindenképpen szeretne megvalósítani, és mi az a felkérés, amelyre feltétlenül nemet mondana?

Finta József: Eddig három templomot terveztem, és ezt a sort szívesen folytatnám, de ebben valószínűleg már nem lesz részem. De családi házat is szívesen terveznék, csak sajnos nem volt rá lehetőségem, mert mindig jöttek a nagyobb lélegzetvételű munkák. Most benne vagyunk egy igazán jelentős projektben, a kongresszusi központ megvalósításában a MÜPA melletti parkoló területén. Sajnos már öt éve húzódnak a tárgyalások, és még nem tartunk az engedélyezési terv elkészítésénél sem. Pedig még pénz is van rá, de a bürokratikus folyamatok lassítják a megvalósítást. Börtönt viszont biztosan nem építenék, hiszen annak szellemisége nagyon messze áll tőlem, és nem is igazán mozgatja meg a fantáziámat, ahogy például egy gépjárműgyártó csarnok megvalósítása sem.

Szabó J. Tamás: Én még nem gondolkozom konkrét álmokban, úgy vagyok vele, hogy mindenben meg lehet találni a szépséget és a kihívást. Az biztos, hogy a már említett kongresszusi központ megtervezése életem egyik legjelentősebb munkája lenne. ●

A magától értetődő igazságok ünnepe

SZÖVEG: CSIZMAZIA GÁBOR

EDWARD SAVAGE AND ROBERT EDGE PINE: CONGRESS VOTING THE DECLARATION OF INDEPENDENCE C. 1776. / HISTORICAL SOCIETY OF PENNSYLVANIA

Az Amerikai Egyesült Államok július 4-én tartja nemzeti ünnepét, a függetlenség napját. Az ünnepségek már-már elengedhetetlen elemei a kisebb-nagyobb közösségek szabadtéri összejövetelei kerti partik vagy utcai felvonulások formájában, valamint a tűzijátékok. A felhajtás persze érthető, hiszen a világ legmeghatározóbb országának önállósodásáról emlékezünk meg. Valójában azonban ennél többről van szó.

A néhai tizenhárom észak-amerikai brit gyarmat függetlenedése iránytűként szolgált mindazok számára, akik elköteleződtek az állampolgárok és az állam harmonikus kapcsolata mellett. Ez utóbbi szempont a világ többi részén gyakran háttérbe szorult, ellenben sokkal nagyobb hangsúlyban részesül a szuverén állam alapításának ténye – mindmáig egyfajta követendő példaként szolgálva egy-egy nép saját, független, nemzetközileg elismert államának létesítésére tett kísérletéhez. Pedig az 1776-os Függetlenségi nyilatkozat nemcsak egy új szuverén állam megszületését mondta ki, hanem meghatározta az állam állampolgárainak szabadságjogaihoz fűződő viszonyát is. Mi több, amerikai olvasatban e jogok állam általi tiszteletben tartásának és védelmének központi szerepe van, különösen annak fényében, hogy e történelmi dokumentum megfogalmazását az Észak-Amerikában élő telepesek alapvető jogainak megsértése tette szükségessé.

„VISSZAÉLÉSEK ÉS BITORLÁSOK HOSSZÚ SORA”

Az észak-amerikai kolóniák Brit Birodalomtól történő elszakadási szándékát számos tényező elősegítette. Ezek közül kiemelendők a gyarmatlakókra rótt adók és területszerzési korlátozások, amelyek eredője a hétéves háborúban leledzik. Az eredetileg Poroszország és a Habsburg Birodalom között, 1756-ban kitört konfliktus egyik következménye volt Nagy-Britannia Franciaországgal és Spanyolországgal szembeni gyarmatokért folytatott háborúja. Az 1763-ban megkötött párizsi béke a britek abszolút nyereségét eredményezte, ugyanis tengeri hatalmuk megszilárdítása mellett lényegében eltávolította francia riválisukat Észak-Amerikából. Mindez paradox helyzetet teremtett Nagy-Britannia és az amerikai kolóniák viszonyát illetően: egyfelől már nem kellett tartani a franciákkal folytatott határvitáktól, mi több, óriási területek szabadultak fel a britek (de leginkább a gyarmatlakók) előtt. Másfelől a britek már nem szándékoztak komoly katonai jelenlétet tartani az észak-amerikai határvidékeken, ahol a telepeseknek az őslakos indiánokkal gyűlt meg a bajuk. A területekről ugyanis csak a franciák mondtak le, az indiánok nem. Az újabb konfliktustól ódzkodó brit vezetés 1763-ban proklamációt adott ki, lényegében megtiltva a gyarmatlakók Appalache-hegységtől Nyugatra való terjeszkedését – így próbálva csökkenteni az indiánokkal kialakuló összetűzések esélyét, sikertelenül. Tovább rontott a helyzeten, hogy a britek a franciák által hátrahagyott québeci (kanadai) telepesekre is próbáltak pozitívan hatni, ami 1774-ben Québec területének déli irányú kiterjesztését jelentette – a virginiai telepesek kárára, akik előtt ezáltal csökkent az elérhető területek mérete. Mindezzel párhuzamosan a hétéves háború óriási költségekkel is járt, amelyek fedezését a brit parlament többek közt az amerikai gyarmatlakókra kivetett adókkal próbálta biztosítani. Erre példa az 1764-es cukortörvény, amely ugyan csökkentette

a cukorra kivetett vám mértékét, ám szigorította annak beszedését, ami végső soron a gyarmatok fokozott megadóztatását jelentette. Emellett a háborút követő gazdasági nehézségek arra készítették a brit kereskedőket, hogy elkezdjék behajtani a gyarmatok – korábban brit importokból származó – adósságát. Mindezt kizárólag brit font sterlingben, amit a brit parlament azzal biztosított, hogy megtiltotta a kolóniáknak saját valuta kibocsátását. Londonban a kormány tovább feszítette a húrt, és javaslatot tett az Illetéktörvény bevezetésére. Eszerint a gyarmatlakóknak hivatalos dokumentumaikat a kizárólag a brit kormány által kibocsátott és értékesített bélyeggel kellett ellátniuk. A tervezet komoly ellenállás nélkül átment a törvényhozáson, s ez felvetette az Észak-Amerikában élőkben a kérdést: tulajdonképpen ki képviseli őket a brit parlamentben? Heves tiltakozások törtek ki, egyesítve a tizenhárom kolóniát, amelyek közül kilenc 1765 októberében petíciót küldött Londonba, jelezve, hogy a brit parlamentnek nem áll jogában megadóztatni őket, hiszen nincs adózás képviselő nélkül. Mivel gazdasági szempontból az Illetéktörvényt a brit kereskedők sem látták célszerűnek, a brit kormány 1766-ban visszavonta azt. A következő évtől a kormány további termékek kereskedelmére vetett ki új adókat, amelyek közül kiemelendő a tea adásvételében 1773-ban bevezetett új adózás. Bár ez utóbbi csökkentette az amerikai teakereskedők adóit, a Brit Kelet-indiai Társaságot kifejezetten mentesítette a tea adóztatása alól. Az ezáltal monopolhelyzetbe kerülő társasággal az amerikai kereskedők nem tudtak versenyezni, így többük a brit termékekkel szembeni általános bojkottot szorgalmazta. E feszültség közepette történt, hogy 1773. december 16-án indiánoknak öltözött amerikai kereskedők felmentek a társaság bostoni kikötőben lévő hajóira, és az öbölbe szórták annak tea-szállítmányát. A bostoni teadélutánként elhíresült esetre válaszul Nagy-Britannia úgy döntött, hogy szigorít Massachusetts kormányzásán, és lezárva tartja a bostoni kikötőt mindaddig, amíg a társaság kára meg nem térül. Noha a bostoni teadélután az utókor egy kiemelt mérföldkőként tartja számon, a gyarmatlakók körében ekkor még elég nagy volt a megosztottság az anyaországgal fenntartott kapcsolatot illetően.

„ÍGY TEHÁT BELE KELL NYUGODNUNK A SZÜKSÉGSZERŰSÉGBE, AMELY ELKERÜLHETETLENNÉ TESZI SZÉTVÁLÁSUNKAT”

A közös álláspont elérése érdekében 1774. szeptember 5-én, Philadelphiában összeült az Első Kontinentális Kongresszus, ahol Georgia kivételével az összes gyarmat képviselői közösen megfogalmazták sérelmeiket a brit vezetéssel szemben, egyúttal döntöttek a brit termékek importjának bojkottjáról, valamint a Nagy-Britanniába exportált termékek embargójáról. Közben a brit kormány egyre keményebben kívánt fellépni az engedetlen gyarmatlakókkal szemben, akik közül többen érezték, hogy a

fegyveres összecsapás csupán idő kérdése, főleg annak fényében, hogy a kongresszus már ekkor támogatta a helyi milíciák felállítását. A legelső összetűzésre 1775. április 19-én hajnalban került sor Lexington és Concord mellett. A következő hónapban összeülő Második Kontinentális Kongresszus átfogóbb védelmi intézkedések mellett tört lándzsát, és június 15-én kinevezte George Washington tábornokot a Kontinentális Haderő főparancsnokává. Két nappal később sor került az első nagyobb ütközetre Bunker Hill mellett, ahol a britek komoly veszteségek árán, de legyőzték az amerikaiakat. 1775 júliusában a kongresszus még mindig bizakodott az anyaországgal való megbékélésben, s az ez iránti szándékát petícióban jelezte az uralkodó, III. György felé. A király el sem olvasta a petíciót, az amerikai gyarmatokat pedig lázadóknak nyilvánította. Később az is kiderült, hogy e lázadás fegyveres leverését a király a brit öröskabátosok mellett németajkú zsoldosok bevonásával tervezte megvalósítani. Ezzel végleg elveszett a békés rendezés lehetősége. Világossá vált: a Brit Birodalom úgy bánik a kolóniákkal, mint idegenekkel. Eredeti mandátuma alapján a Második Kontinentális Kongresszus koordinálta a tizenhárom kolóniát, illetve hivatalos összekötőként lépett fel a külvilág felé. A fenti események fényében ez utóbbi a függetlenség kinyilvánítása szempontjából különösen fontossá vált. A kolóniák ugyanis gazdaságilag nagyban fügtek Európától, így a komolyabb kereskedelmi megállapodások, mi több, az érdemi külső politikai, illetve katonai támogatás kizárólag akkor volt elérhető számukra, ha kiválnak a Brit Birodalomból. Ezt szem előtt tartva a kongresszus felállított egy öttagú bizottságot a Függetlenségi nyilatkozat megszövegezésére. A dokumentum érdemi szerzője a virginiai Thomas Jefferson volt, akinek főszövegét csupán helyenként módosította az öttagú bizottság többi tagja – elsősorban John Adams és Benjamin Franklin –, illetve később maga a kongresszus. Ahogy arra fentebb utaltunk, az észak-amerikai brit kolóniák közös Függetlenségi nyilatkozatához a gyarmatlakók jogainak félresöpörése vezetett, amire a dokumentum külön felhívja a figyelmet. A Függetlenségi nyilatkozat három fő részből áll: a preambulumban az aláírók lefektették a megfelelő kormányzás elvi alapjait, amelyet követően a törzsszövegben felsorolták a III. György királlyal szembeni vádak (lényegében ezen alapelvek sorozatos megsértését), majd végül levonták a végkövetkeztetést, vagyis a kolóniákat Nagy-Britanniához fűző minden politikai kötelék megszakításának szükségességét.

AZ ELVEK MENTÉN SZÜLETIK EGY ORSZÁG

Magáról a Nagy-Britanniától való függetlenedésről a Második Kontinentális Kongresszus 1776. július 2-án döntött. Ezt követően került sor a Függetlenségi nyilatkozat szövegéről folytatott vitára. A dokumentum végső, július 4-én elfogadott változatát összesen 56 delegált írta alá, többségük 1776. augusztus 2-án. A magukat még felkelő alattvalókkal szembeállító britek

vitatták a nyilatkozat jelentőségét, ám végül 1783. szeptember 3-án a párizsi békében elismerték az egykori kolóniák függetlenségét. Természetesen történelmi szempontból a többi dátum is fontos mérföldkőnek számít, ám azok a kolóniák önállósodására korlátozódnak. Július negyedike ellenben nemcsak a függetlenség, hanem az arról szóló nyilatkozat, és ami még fontosabb, a benne foglalt elvek ünnepe, amelyek túlmutatnak a térképek átrajzolásán. Ez utóbbival feltehetően Thomas Jefferson és társai is tisztában voltak. Bár a Függetlenségi nyilatkozat az első dokumentum, amely használja az „Amerikai Egyesült Államok” kifejezést, címzettje nemcsak III. György vagy a kolóniakon élők sokasága, hanem az egész világ. Az aláírók már a legelső mondatban kijelentették, hogy miközben az amerikai nép „elfoglalja a földkerekség hatalmai között a Természet Törvényei és a Természet Istene által részére kijelölt különálló és egyenrangú helyet, akkor az emberiség ítélete iránt érzett illő tisztelet megkívánja, hogy kinyilatkoztassa azokat az okokat, amelyek a különválásra készítették”, majd pedig e sérelmeket a „pártatlan világ elé” terjesztették. A nyilatkozat legkiemelkedőbb értéke, hogy egyértelműen megfogalmazza a „magától értetődőnek” tekintett alapvető emberi jogokat, nevezetesen, hogy „minden ember egyenlőként teremtetett, az embert Teremtője olyan elidegeníthetetlen jogokkal ruházta fel, amelyekről le nem mondhat, s ezek közé a jogok közé tartozik a jog az Élethez és a Szabadsághoz, valamint a jog a Boldogságra való törekvése.” E jogokat a nyilatkozat aláírói ráadásul az állam küldetése és a mindenkori kormány legitimitása szempontjából is a középpontba helyezték. A kormány feladata e jogok védelme, legitimitása pedig kizárólag „a kormányzottak beleegyezésén nyugszik”, így amennyiben alkalmatlannak bizonyul e feladat ellátására, „a nép joga, hogy az ilyen kormányzatot megváltoztassa vagy eltörölje”. Hasonlóan a fenti elidegeníthetetlen jogokhoz, a népszuverenitás elve sem volt új keletű gondolat a korabeli angolszász világban. Mégis, az ezen elvek melletti tanúságtétel révén a Függetlenségi nyilatkozat nemcsak amerikai, hanem egyetemes deklaráció is egyben. A történelmi folyamatok ismeretében persze árnyaltabb képet kapunk. Emberek szabadságáról és jogi egyenlőségéről beszélni megkérdőjelezhető egy olyan korban, amikor a rabszolgotartás még általánosan elterjedt. Az afroamerikaiak alávetettségének megszüntetése mellett a női egyenjogúság bevezetése, valamint az etnikai-vallási diszkrimináció leküzdése sem következett egy nyilatkozat aláírásából. Ugyanakkor kétségbenvonhatatlan tény, hogy a Függetlenségi nyilatkozat köztisztületnek örvendő alapul szolgált a későbbi polgárjogi mozgalmaknak, a nők, valamint a munkavállalók jogainak érvényesüléséhez. Thomas Jefferson és társai a modern demokráciák legalapvetőbb elveit fogalmazták meg, miközben életre hívtak egy olyan országot, amely ezen értékek nemzetközi elterjedésében később is kulcsszerepet játszott. ●

Színház az egész világ!

A kőszínházak ugyan még az évad fátalmait igyekeznek kipihenni, ám a színházrajongóknak a nyáron sem kell nélkülözniük kedvenc műfajaikat, hiszen országszerte több neves színházi és összművészeti fesztivál ígér izgalmas pillanatokat és felejthetetlen élményeket.

Szegedi Szabadtéri Játékok 2016

Szeged
2016. július 1. – augusztus 27.

A Szegedi Szabadtéri Játékok nem csupán az ország legnagyobb befogadóképességű, hanem egyben legjelentősebb szabadtéri színházi fesztiválja is. Az ikonikus Dóm téren évente közel hetvenezer néző fordul meg. Az idén 85 éves nyári színház ötletét Juhász Gyula vetette fel 1926-ban. A „főpróbára” a Fogadalmi Templom felszentelésére rendezett ünnepségsorozat keretében került sor

1930 őszén. Az első előadást – a *Magyar Passiót* – 1931 júniusában tartották. Ezt követően a Szeged fő attrakciójának számító Szabadtéri Játékokat minden nyáron megrendezték, egészen a II. világháborúig, majd 1959-ben újra, és sikere azóta is töretlen. Az elmúlt 85 év alatt az összesen 425 produkció 1295 előadására közel 4 millió néző volt kíváncsi. Az érdeklődők az idei Szabadtéri Játékokon is megtalálhatják a számukra legkedvesebb műfajt, hiszen lesz opera, musical, néptánc, kortárs tánc, prózai előadás és operett is. Az elmúlt évek legnagyobb sikerei visszatérnek a Dóm téri színpadra, valamint három új produkciót is bemutatnak. Az évad szenzációja a Budapesti Operettszínházzal együttműködésben születő szuperprodukció, a Comden-Green-Freed-Brown szerzőnégyes által jegyzett *Ének az esőben* lesz. A Szabadtéri Játékok történetében ez az első olyan darab, amelynek jogait a fesztivál menedzsmentje kérte és kapta meg. Saját bemutatóként szerepel a repertoárban A *tanú* című kultuszfilm színpadi változata. Bacsó Péter legendás filmjéből Hamvai Kornél készített színdarabot, amelyet pár éve mutatott be a Thália Színház. A szatírárt Újszegeden augusztus 12-én és 13-án láthatják a nézők, Böhm György rendezésében. 2015-ben óriási közönség- és szakmai siker övezte a *Tévedések vígjátéka* című Shakespeare-darabot, így a szervezők idén is műsorra tűzik. A pazar szereposztású előadás augusztus 27-én zárja majd a 2016-os évadot. Bővebb információ: www.szegediszabadtteri.hu

Kultkikötő

Balaton

2016. június 24. – 2016. augusztus 27.

A Balaton partján nyaralóknak sem kell nélkülözniük a kulturális programokat, hiszen idén is lesz Kultkikötő. A 11 éves Kultkikötő két hónapon át, a déli parton, három helyszínen, több mint 200 programmal, ősbemutatókkal, zenés és prózai színházi, valamint táncelőadásokkal, koncertekkel, családi programokkal, kertmozával, kiállításokkal és borkóstolókkal várja a kulturális kikapcsolódásra vágyókat. Az idei műsorban a budapesti és vidéki társulatok, kőszínházak és függetlenek előadásai, nagy- és kamarakoncertek egyaránt megtalálhatók. Bővebb információ: www.kultkikoto.hu

SZÉCHENYI 225

2016 szeptemberétől Széchenyi-emlékév az NKE-n
Részletes program hamarosan az uni-nke.hu-n.

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
HADTUDOMÁNYI ÉS HONVÉDTISZTKÉPZŐ KAR

TISZTAVATÓ ÜNNEPSÉG

2016. AUGUSZTUS 20., 8.30 ÓRA

BUDAPEST V. KERÜLET · KOSSUTH LAJOS TÉR

